

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av skjutvapenlagen, lagen om frivilligt försvar samt 97 a § i värnpliktslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av skjutvapenlagen, lagen om frivilligt försvar samt 97 a § i värnpliktslagen (RP 179/2018 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och försvarsutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 67/2018 rd
- försvarsutskottet FsUU 19/2018 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Elina Rantakokko, inrikesministeriet
- regeringssekreterare Timo Tuurihalme, försvarsministeriet
- äldre avdelningsstabsofficer Jyri Kopare, försvarsministeriet
- ledamot av Europaparlamentet Jussi Halla-aho, Europaparlamentet
- kriminalöverinspektör Sanna Palo, centralkriminalpolisen
- chef för vapenförvaltningen Mika Lehtonen, Polisstyrelsen
- biträdande avdelningschef, överstelöjtnant Ari Lehmuslehti, Huvudstaben
- sektorchef, militärjurist Laura Ruotsalainen, Huvudstaben
- tullöverinspektör Jarkko Keskinen, Tullen
- sekreterare vid Asekauppaiden Liitto ry Mikko Hietala, Asealan Elinkeinonharjoittajat ry
- vice ordförande Jukka Sassi, Asehistorian Liitto r.y.
- sekreterare Mikko Hietala, Asekauppioiden Liitto ry
- ordförande Marko Patrakka, Försvarsgillenas förbund rf
- beredskaps- och säkerhetschef Mika Peltoniemi, Försvarsutbildningsföreningen
- verksamhetsledare Olli Nyberg, Reservistförbundet
- vice ordförande Mikko Taussi, Suomen Ampumaurheiluliitto ry
- styrelseledamot Kalle Seppälä, Suomen Asehistoriallinen Seura r.y.
- organisationschef Teemu Simenius, Finlands Jägarförbund

Betänkande FvUB 37/2018 rd

- verksamhetsledare Laura Lodenius, Finlands Fredsförbund
- verksamhetsledare Janne Kosonen, Finlands Reservofficersförbund rf
- ordförande Timo Mielonen, De Hundras Kommitté i Finland rf
- professor Olli Mäenpää.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Riksdagens justitieombudsmans kansli
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- Museiverket
- Reserviläisurheiluliitto ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att skjutvapenlagen, lagen om frivilligt försvar och värnpliktslagen ändras.

Ändringarna syftar till att genomföra ändringarna i vapendirektivet.

I skjutvapenlagen föreslås bestämmelser om övervakning av innehavare av skjutvapentillstånd och regelbunden omprövning av tillstånden. Till skjutvapenlagen fogas en bestämmelse om kontroll av köparens identitet och vapentillstånd i samband med distansköp. Bestämmelserna om märkning i skjutvapenlagen preciseras och det införs en tidsgräns för när märkningen ska göras. Vidare får skjutvapenlagen en definition av vapenmäklare.

Bestämmelserna om återkallelse av tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen ändras. Tillståndet ska återkallas när det inte längre finns förutsättningar för att bevilja tillståndet. Dessutom preciseras de diskretionära grunderna för återkallelse av tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen.

Tillståndshavaren ska göra en anmälan till polisen om utlåning av skjutvapen eller vapendelar om de lånas ut för en längre tid än 30 dagar. Bestämmelsen om undantag från tillståndsplikten för vapendelar preciseras så att förvärv av vapendelar inte är beroende av tillstånd, om personen har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar och de delar som förvärvas inte kan sättas ihop till ett annat skjutvapen.

Definitionerna och förutsättningarna för beviljande av tillstånd i vapenlagen ändras så att de motsvarar den ändring av direktivet genom vilken en del av de vapen som tidigare hört till kategori B (skjutvapen för vilka det krävs tillstånd) har flyttats till kategori A (förbjudna skjutvapen).

I propositionen utnyttjas medlemsstaternas möjlighet enligt vapendirektivet att bevilja tillstånd för förvärv och innehav av sådana skjutvapen som i och med direktivändringen har flyttats till den förbjudna kategori A till exempel för försvarsändamål samt för museer och samlare, för utbildningsändamål och för tävlingsskyttar.

Det föreslås att lagen om frivilligt försvar ändras så att det i lagen anges att Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgift är att ge utbildning som främjar den militära förmå-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

gan. Forsvarsutbildningsföreningen föreslås få möjlighet att få vapentillstånd för vissa vapen som ingår i direktivets kategori A för att kunna ge skytteutbildning som främjar den militära förmågan. Enligt förslaget ska enskilda personer och sammanslutningar under vissa förutsättningar ha möjlighet att få vapentillstånd för vapen som ingår i kategori A i direktivet.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Inledning

Med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 (vapendirektivet) har rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen ändrats. I bakgrunden till ändringarna i vapendirektivet finns terroranslagen de senaste åren. För att möta dessa utmaningar har EU skärpt bestämmelserna om förvärv och innehav av vissa skjutvapen. Ett av syftena med propositionen är att genomföra ändringarna i vapendirektivet.

Förbjudna skjutvapen, stora laddningsanordningar och deaktiverade skjutvapen

I vapendirektivet har en del av de vapen som ingått i kategorin skjutvapen för vilka det krävs tillstånd flyttats över till kategorin förbjudna vapen. Förbjudna vapen är automatiska skjutvapen som omvandlats till halvautomatiska skjutvapen, långa halvautomatiska skjutvapen med centralantändning om en del av skjutvapnen utgörs av en laddningsanordning eller om de har löstagbar laddningsanordning med en kapacitet för mer än 10 patroner och korta halvautomatiska skjutvapen med centralantändning om en del av skjutvapnen utgörs av en laddningsanordning eller om de har löstagbar laddningsanordning med en kapacitet för mer än 20 patroner.

Regeringen föreslår att bestämmelserna om definitioner och om förutsättningarna för beviljande av tillstånd ändras i skjutvapenlagen (1/1998) för att stämma överens med vapendirektivet. I skjutvapenlagen betraktas automatiska skjutvapen som omvandlats till halvautomatiska skjutvapen samt vissa kombinationer av halvautomatiska skjutvapen och laddningsanordningar med hög kapacitet som särskilt farliga skjutvapen.

I propositionen utnyttjas medlemsstaternas rätt att enligt vapendirektivet bevilja tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen som i och med direktivändringen har flyttats till kategorin för förbjudna vapen, till exempel för försvarsändamål samt för museer och samlare, för utbildningsändamål och för tävlingsskyttar, framhåller utskottet. Villkoren för att bevilja tillstånd för skjutvapen som är förbjudna enligt vapendirektivet blir strängare för att Finland ska uppfylla kraven i direktivet. Vapendirektivet kräver att tävlingsskyttar ska vara medlemmar i en skytteförening och att de ska öva tävlingsskytte regelbundet i föreningen, i minst tolv månader. Dessa krav fogas till skjutvapenlagen i villkoren för att få tillstånd för kombinationer av halvautomatiska skjutvapen och laddningsanordningar med hög kapacitet.

Regeringen utnyttjar den möjlighet som vapendirektivet erbjuder för att införa en övergångsbestämmelse för förbjudna vapen. Följaktligen får skjutvapen som i vapendirektivet ingår i katego-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

rin förbjudna vapen innehas under tillståndets giltighetstid, om de har förvärvats innan direktivet trädde i kraft. I vapendirektivet är övergångsbestämmelsen kopplad till ikraftträdandet, vilket betyder att övergångsbestämmelsen inte kan tillämpas på skjutvapen som förvärvats efter den tidpunkten.

I Finland har det inte behövs tillstånd för stora laddningsanordningar. I vapendirektivet betraktas inte laddningsanordningar som en del av ett skjutvapen, men direktivet föreskriver att förvärv av stora laddningsanordningar bara är tillåtet för personer som har tillstånd till det antingen via övergångsbestämmelsen i vapendirektivet eller på grundval av dispens. Vidare kräver direktivet att tillståndet ska återkallas om en person utan tillstånd innehar en stor laddningsanordning och personen har tillstånd för ett vapen i kategorin skjutvapen för vilka det krävs tillstånd. Regeringen föreslår att stora laddningsanordningar som kan monteras på halvautomatiska skjutvapen ska definieras som vapendel och vara tillståndspliktiga för att det ska gå att övervaka handel med och innehav av laddningsanordningar effektivt i syfte att uppfylla kraven i vapendirektivet. Den föreslagna ändringens konsekvenser begränsas av att laddningsanordningar som tillverkats för ett automatvapen av en modell som börjat tillverkas före 1946 och som inte lämpar sig för montering på ett halvautomatiskt skjutvapen med centralantändning eller ett vapen för enkelskott med magasin ska undantas från tillståndsplikten. Direktivbestämmelserna om laddningsanordningar gäller laddningsanordningar som är lämpliga för montering på skjutvapen för självladdande enkelskott, det vill säga halvautomatiska skjutvapen, och laddningsanordningar för exempelvis gamla Suomi-maskinpistoler lämpar sig inte för montering på halvautomatiska skjutvapen, och de kan därför undantas från tillståndsplikten. Dessutom minskar konsekvenserna av att en laddningsanordning som är permanent obrukbar inte betraktas som vapendel i propositionen. Närmare bestämmelser om hur vapen görs permanent obrukbara ska utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

På grund av vapendirektivet föreslår regeringen vissa preciseringar i kravet på märkning av skjutvapen och vapendelar. Enligt 110 b § i den föreslagna skjutvapenlagen är ljuddämpare och laddningsanordningar undantagna kravet på märkning. Laddningsanordningar kan undantas eftersom vapendirektivet inte definierar dem som vapendelar. Fram till nu har det inte krävts tillstånd för laddningsanordningar, och de har inte behövt märkning. Det bör noteras att det faktum att de är undantagna märkningskravet i skjutvapenlagen inte betyder att de inte kan förses med unik märkning. Det är dock inte obligatoriskt enligt lagförslaget. Rätten att inneha en laddningsanordning som avses i propositionen och en uppgift om innehavet förs in i polisens vapenregistersystem under den punkt där tillstånd för innehav finns. Därmed kan man försäkra sig om att bara de som har rätt att inneha en laddningsanordning kan förvärva en. Detta stämmer överens med vapendirektivet. Utskottet påpekar att myndigheterna måste ge anvisningar om märkningsreglerna för att märkningar ska göras systematiskt och utan att magasin märks på samma sätt.

Det är ett entydigt krav i vapendirektivet att en person som olovligen innehar en stor laddningsanordning måste få sina vapentillstånd i kategorin vapen för vilka det krävs tillstånd återkallade. Propositionen har en ny bestämmelse om detta. I och med att det ska krävas tillstånd för laddningsanordningar kommer uppsåtligt olovligt innehav att straffas som skjutvapenbrott enligt 41 kap. 1 § i strafflagen. Enligt 3 kap. 5 § 2 mom. i strafflagen är en gärning som avses i denna lag straffbar endast när den begås uppsåtligt, om inte något annat föreskrivs. Skjutvapenbrott ska bestraffas bara som uppsåtliga gärningar. Det kommer inte att betraktas som den typen av inne-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

hav i strid med skjutvapenlagen som ska bestraffas enligt strafflagen, om exempelvis en laddningsanordning upptäcks vid en husrannsakan och fastighetsägaren inte är medveten om anordningen. I sådana fall återkallas inte vapentillstånden, och inget åtal väcks. Det finns en viss tröskel för när åtal väcks. Dessutom gäller det att ta hänsyn till rättsprinciperna inom processrätten, bland annat principen om att gynna den tilltalade, favor defensionis, som innefattar regeln in dubio pro reo, som säger att oklara situationer ska avgöras till den misstänktes fördel. Ett åtal ska förkastas om det råder tvivel om någons skuld i något hänseende.

Konsekvenserna av att laddningsanordningar blir tillståndspliktiga begränsas i propositionen också av en bestämmelse om ett års så kallad nådatid. Det betyder att ingenting straffbart har hänt om innehavaren på eget initiativ lämnar över laddningsanordningen till polisen. Vidare begränsas konsekvenserna genom att krigstida minnesföremål undantas från tillämpningsområdet och ett undantag inför för laddningsanordningar som gjorts permanent obrukbara och har permanent nedsatt kapacitet.

I vapendirektivet har deaktiverade skjutvapen lyfts över till kategorin anmälningspliktiga skjutvapen. Följaktligen föreslår regeringen att meningen om att skjutvapen som har försatts i varaktigt obrukbart skick inte ska betraktas som skjutvapen stryks. I stället ska lagen föreskriva att deaktiverade vapen ska anmälas till polisen.

Kontroll av tillståndshavare och återkallelse av tillstånd

Vapendirektivet förpliktar medlemsstaterna att införa ett övervakningssystem för att säkerställa att villkoren för tillstånd för skjutvapen är uppfyllda under hela deras varaktighet. Övervakningen kan ske fortlöpande eller periodiskt. Dessutom kräver direktivet att vapentillstånd kontrolleras minst vart femte år. Detta gäller dock inte anmälningspliktiga skjutvapen. Den föreslagna skjutvapenlagen föreskriver om övervakning av innehavare av vapentillstånd. Den nuvarande skyldigheten att anmäla handeldvapen för fortsatt hobbybruk kommer att utvidgas till skjutvapen som ingår i kategorin vapen för vilka det krävs tillstånd enligt direktivet. Därmed avses särskilt farliga skjutvapen och halvautomatiska skjutvapen, det vill säga skjutvapen för självladdande enkel-skott. Ändringen beror på att villkoret för att få tillstånd för den här vapentypen inte bara är att den sökande ska lämpa sig som innehavare utan också ha vapnet som hobby. Dessutom ska tillståndsmyndigheten vara informerad om att tillståndshavaren fortfarande har ett godtagbart användningsändamål för vapnet.

I vapendirektivet krävs det att villkoren för vapentillstånd övervakas regelbundet och minst vart femte år. Vidare föreskriver direktivet att ett vapentillstånd ska återkallas om villkoren för tillstånd, såsom en godtagbar grund för vapentillstånd, inte längre uppfylls. För att få vapentillstånd enligt skjutvapenlagen ställs det inte bara krav på den sökandes uppträdande och lämplighet, utan också på att person behöver tillståndet för en hobbyverksamhet. Vårt nuvarande system räcker inte till för att uppfylla kraven i vapendirektivet, eftersom skyldigheten att påvisa fortsatt hobbyverksamhet vart femte år bara gäller handeldvapen. Polisen utför visserligen fortlöpande övervakning av tillstånden, men med dagens praxis betyder det att den sökandes uppträdande observeras, inte att man kontrollerar om hobbyverksamheten fortfarande existerar. Skyldigheten enligt propositionen att anmäla fortsatt hobbyverksamhet är bara avgränsad till nya tillstånd som beviljas efter att lagen har trätt i kraft. Handeldvapen är ett undantag och skyldigheten gäller dem re-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

dan nu. Skyldigheten enligt direktivet att påvisa att hobbyverksamheten fortsätter gäller kategorierna förbjudna vapen och vapen för vilka det krävs tillstånd. För andra än särskilt farliga vapen räcker det med att ett användningsändamål enligt skjutvapenlagen fortgår för det skjutvapen som tillståndet avser. Det krävs alltså inte att samma kriterium för hobbyverksamhet fortsätter. För att bevisa att hobbyverksamheten fortsätter ska det räcka med att exempelvis visa upp ett giltigt jaktkort. Det nya vapenregistersystemet kommer att vara tillgängligt när tillståndshavarens fortsatta hobbyverksamhet verifieras på begäran av en myndighet. Tanken är att utnyttja möjligheterna med vapenregistersystemet och e-tjänsterna i det.

Enligt vapendirektivet ska medlemsstaterna återkalla tillstånd som ger rätt att inneha ett skjutvapen, om tillståndsvillkoren inte längre är uppfyllda. Tidigare kunde tillståndsmyndigheten utöva prövningsrätt. Regeringen föreslår att de absoluta och prövningsbaserade grunderna för återkallelse av tillstånd ändras så att återkallelse inte längre ska vara beroende av prövning om kraven för tillstånd inte längre är uppfyllda. Enligt den gällande skjutvapenlagen har det gått att låta bli att återkalla ett tillstånd, även om tillståndshavaren har gjort sig skyldig till ett brott som visar att han eller hon inte är lämplig att inneha vapen eller tillståndshavaren på grund av sitt hälsotillstånd, ett levnadssätt eller uppförande som äventyrar hans eller hennes egen eller andras säkerhet inte kan anses lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, eftersom de grunderna för återkallelse har varit förenade med prövning. Skjutvapenlagen föreskriver dock att det är ett allmänt krav för att få tillstånd att den sökande är lämplig vad gäller uppförande och hälsotillstånd. Regeringen utgår emellertid från att polisen inte kommer att ändra sin praxis för återkallelse trots ändringarna eftersom polisen redan tidigare har återkallat tillstånden i sådana fall.

Enligt vapendirektivet ska medlemsstaterna återkalla ett tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen i kategorin vapen för vilka det krävs tillstånd, om det framkommer att den person som beviljades det tillståndet innehar en laddningsanordning som är möjlig att montera på halvautomatiska skjutvapen med centralantändning eller repeterande skjutvapen. Enligt propositionen fogas en bestämmelse till lagen om att olovligt innehav av en stor laddningsanordning leder till att tillstånd för förvärv eller innehav av tillståndspliktiga vapen återkallas.

Spårbarhet och anmälan om utlåning

I vapendirektivet förtydligades bestämmelserna om märkning av skjutvapen i syfte att förbättra deras spårbarhet. Märkningen ska vara tydlig, permanent och unik. Vidare ska märkningen göras så snart som möjligt efter tillverkning och senast innan vapnen eller vapendelarna släpps ut på marknaden, eller utan dröjsmål efter import till unionen. Bestämmelserna om märkning preciseras i lagen, och det införs en tidsgräns för när märkningen ska göras.

Vapendirektivet har kompletterats med villkor om kontroll av köparens identitet och vapentillstånd vid försäljning av skjutvapen genom distansavtal. Om en enskild person köper skjutvapen, vapendelar eller ammunition genom distansköp måste köparens identitet och vapentillstånd kontrolleras. Kontrollen ska göras före eller allra senast vid leveransen. Propositionen har en ny bestämmelse om kontroll av köparens identitet och vapentillstånd.

Vapendirektivet kräver att myndigheterna informeras om var ett skjutvapen befinner sig. För att uppfylla kravet föreslår regeringen att tillståndshavaren ska vara skyldig att göra en anmälan till

Betänkande FvUB 37/2018 rd

polisen om han eller hon lånar ut ett vapen eller en vapendel. Anmälningsplikten föreslås dock vara begränsad till fall när ett föremål är i låntagarens besittning längre än 30 dagar. Följaktligen kommer kortvariga lån inte att ingå i anmälningsplikten. Bättre och uppdaterad information om var ett skjutvapen befinner sig underlättar polisens arbete exempelvis vid husrannsakan eller när skjutvapen måste omhändertas.

Undantag för reservister

Med hänvisning till vapendirektivet kan behöriga nationella myndigheter för syften som avser det nationella försvaret i enskilda och vederbörligen motiverade undantagsfall bevilja tillstånd för vapen i kategorin förbjudna skjutvapen, deras väsentliga delar och ammunition, förutsatt att det inte utgör någon risk för den allmänna säkerheten eller den allmänna ordningen. Enligt skäl 16 i vapendirektivet bör medlemsstaterna ha möjlighet att tillåta enskilda att förvärva och inneha skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A, förbjudna vapen, för det nationella försvaret, till exempel inom ramen för frivillig militär utbildning som föreskrivs i nationell rätt.

I Finland är det Försvarsmakten och Försvarsutbildningsföreningen som har ordnat frivillig militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan. Försvarsutbildningsföreningen är en offentligrättslig förening och bestämmelser om dess offentliga förvaltningsuppgifter finns i lagen om frivilligt försvar (556/2007). Försvarsutbildningsföreningen har ordnat ett stort antal kurser inom ramen för utbildning som främjar den militära förmågan och de har delvis eller huvudsakligen bestått av skytteutbildning. Skytteutbildning har bland annat getts i gradvis upp-trappade utbildningsmoment, där deltagarna har övat med skjutvapen som till sina grundläggande funktionssätt påminner om skjutvapen för militärt bruk. I sitt betänkande (FsUB 3/2006 rd) om lagen om frivilligt försvar uppfattade försvarsutskottet Försvarsutbildningsföreningens utbildning som främjar den militära förmågan som exempelvis orienterings- och kartläsningsövningar. Detta har dock gjort att det rådande rättsläget är otydligt, när man ska ta ställning till om föreningen får ge skytteutbildning eller inte.

Regeringen föreslår nu att den utbildning för att främja den militära förmågan som Försvarsutbildningsföreningen ska ge som offentlig förvaltningsuppgift ska innefatta kursmoment för att utveckla individens skjutskicklighet och färdigheter i säker vapenhantering. Samtidigt föreslås Försvarsutbildningsföreningen få möjlighet att få tillstånd för skjutvapen, inbegripet vissa av de vapen som är förbjudna enligt vapendirektivet, för att användas i skytteutbildningen. Enligt propositionen ska föreningen också kunna få vapentillstånd för att ge skytteutbildning i fri föreningsverksamhet. I sådana fall ska tillstånd dock inte kunna ges för vapen som är förbjudna enligt direktivet.

Vidare föreslår regeringen att placerbara reservister ska få ansöka om vapentillstånd för att kunna delta i skytteutbildning som främjar den militära förmågan. Då krävs det för tillstånd att den sökande visar upp ett intyg från Försvarsutbildningsföreningen över att han eller hon aktivt under minst 12 månaders tid före ansökan har deltagit i sådan skytteutbildning enligt lagen om frivilligt försvar som främjar den militära förmågan med ett skjutvapen av den typ för vilket vapentillstånd ansöks, samt ett intyg enligt lagen om frivilligt försvar över att han eller hon med godkänt resultat avlagt ett skjutprov. Intyget från Försvarsutbildningsföreningen kan delvis ersättas med annan tillförlitlig information över aktiv skytteträning exempelvis i en reservistorganisation. I perioden

Betänkande FvUB 37/2018 rd

på ett år med aktiv hobbyverksamhet räknas hälften av den tid in när den sökande har fullgjort vapentjänst som värnpliktig eller hälften av den tid när den sökande har fullgjort frivillig militärtjänst för kvinnor.

När en reservist ansöker om vapentillstånd för att delta i utbildning som främjar den militära förmågan, begär Polisstyrelsen ett motiverat yttrande från Försvarmakten. Försvarmakten kan ge ett förordande utlåtande om den sökande är placeringsduglig och Försvarmakten anser personen ha behov av träning med skjutvapnet eller vapendelen för att bevara skjutskickligheten som reservist. Försvarmakten får ge förordande utlåtande om en person är placeringsduglig för den typen av krigstida uppgifter där det behövs vapenhanteringsförmåga för den vapentyp som ansökan avser.

Ett av målen med propositionen är att säkerställa att skjutövningarna för reservister fortsätter samtidigt som det säkerställs att sportskytte kan fortsätta.

Frivilligt försvar

Propositionen har kopplingar till propositionen med förslag till lag om ändring av lagen om frivilligt försvar och till vissa lagar som har samband med den (RP 254/2018 rd). I den propositionen föreslår regeringen att militär utbildning uteslutande ska vara förbehållen Försvarmakten. Därmed kommer Förvarsutbildningsföreningens viktigaste offentliga förvaltningsuppgift att vara att ge utbildning som främjar den militära förmågan. Den innefattar också skjutövningar för reservister. Proposition RP 258/2018 rd innehåller också bestämmelser för att precisera myndigheternas tillsyn över det frivilliga försvaret. De har vissa konsekvenser för tillsynen över den skytteutbildning som främjar den militära förmågan och beskrivs närmare i RP 179/2018 rd. Den propositionen inverkar på Förvarsutbildningsföreningens möjligheter att ge utbildning som främjar den militära förmågan i form av en offentlig förvaltningsuppgift. Dessutom påverkas enskilda reservisters möjligheter att förvärva skjutvapen för övningarna. I sitt betänkande FsUB 8/2018 rd från den 28 februari 2019 föreslår försvarsutskottet att lagförslagen i proposition RP 254/2018 rd godkänns utan ändringar.

Bedömningen av lagförslag 2 försvåras av att samma bestämmelser föreslås bli ändrade också i proposition RP 254/2018 rd. De föreslagna bestämmelserna strider delvis mot varandra. I 2 § 2 mom. i lagen om frivilligt försvar föreslås det enligt den aktuella propositionen att utbildning som främjar den militära förmågan ska avse skytteutbildning som meddelas med andra än Försvarmaktens vapen och ammunition. Dessutom ska utbildning som främjar den militära förmågan också avse annan frivillig försvarsutbildning.

I propositionen med förslag till lag om ändring av lagen om frivilligt försvar (RP 254/2018 rd) föreslås också ändringar i 2 § 2 mom. I 2 § 2 mom. ingår det bestämmelser om utbildning som främjar den militära förmågan. Med utbildningen avses annat än den militära utbildning som avses i det föreslagna 2 § 1 mom. och där deltagarna utbildas i Försvarmaktens metoder eller utrustning för att uppnå militär kompetens och handlingsförmåga för att handla i krig eller andra väpnade konflikter.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Enligt uppgifter till utskottet är avsikten att 2 § 2 mom. i lagen om frivilligt försvar stiftas så som det föreslås i propositionen RP 254/2018 rd.

I granskningen av lagen om frivilligt försvar har grundlagsutskottet kunnat konstatera att bestämmelserna om Försvarsutbildningsföreningen är betydelsefulla med avseende på 124 § i grundlagen (GrUU 52/2006 rd, s. 3/I). Enligt paragrafen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Grundlagsutskottet har konstaterat att det utan tvivel är en offentlig förvaltningsuppgift enligt 124 § i grundlagen om någon ordnar utbildning för statens krigsmakt och att den typen av utbildning till väsentliga delar ska ges av myndigheter. Deltagarna får träning i att utöva den viktigaste makt som staten har och i det avseendet också träning i att utöva offentlig makt, även om någon betydande offentlig makt inte utövas i själva utbildningen. Vidare anser grundlagsutskottet att grundlagen helt klart förhindrar att exempelvis militärutbildningen för värnpliktiga privatiseras (GrUU 52/2006 rd, s. 3/II).

Med hänsyn till kraven i grundlagens 124 § är det enligt grundlagsutskottet av betydelse att Försvarsutbildningsföreningen enligt de föreslagna bestämmelserna inte ska ha rätt att ordna allt slags militär utbildning som anknyter till frivilligt försvar. Viktiga avgränsningar är enligt grundlagsutskottet dels att det bara är försvarsmakten som får träna trupper för operationer samt ordna stridskjutning med tunga vapen och annan liknande viktig militär utbildning, dels att så kallad egentlig militär utbildning som ges frivilliga och där det ingår att använda försvarsmaktens vapen, ammunition och explosiva varor enligt förslaget bara kan anordnas så att den är underställd de militära myndigheternas ledning och försvarsmaktens styrning (20 § 2 mom.). Möjligheten att med den föreslagna avgränsningen ordna militär utbildning i frivilligt försvar under försvarsmaktens ledning och styrning är enligt grundlagsutskottet inte heller problematisk med avseende på grundlagens 124 § (GrUU 52/2006 rd, s. 3/II—4/I).

De ändringar som nu föreslås i lagen om frivilligt försvar gäller inte militär utbildning utan utbildning som främjar den militära förmågan. I och med de föreslagna 2 § 2 mom. och 20 a § skulle utbildning som främjar den militära förmågan emellertid i vissa hänseende separeras avsevärt från det som var uppfattningen när den gällande lagen stiftades. Med utbildning som främjar den militära förmågan avses enligt beredningshandlingarna för den nuvarande lagen exempelvis orienterings- och kartläsningsövningar (FsUB 3/2006 rd, s. 9/II).

Försvarsutbildningsföreningen kan enligt den föreslagna 20 a § som sådan utbildning som främjar den militära förmågan ordna skytteutbildning, i vilken individens skjutskicklighet och färdigheter i säker vapenhantering utvecklas. Genom förordning av statsrådet utfärdas det bestämmelser om de typer av skjutvapen som får användas vid skytteutbildningen, om funktionsprinciperna för och användningen av skjutvapnen, om antalet deltagare vid utbildningsevenemanget, om skjutprov med vissa vapentyper för att mäta färdigheterna i säker vapenhantering och skjutskicklighet, om prestationer som ska godkännas i proven och om utbildningsprogrammet. Vid utbildningen ska Försvarsmaktens gällande reglementen om ordnande av skjutningar och övervakning

Betänkande FvUB 37/2018 rd

av skytteprestationer, säkerhetsbestämmelser och andra stående order följas. Vid skytteutbildningen får skjutvapen användas på det sätt som förutsatts i utbildningsprogrammet. Andra skjutvapen eller särskilt farliga projektiler får inte användas vid skytteutbildningen. Lagen föreslås föreskriva om skjutledare och platser där skytte får ordnas.

Regleringen om skytteutbildning som främjar den militära förmågan är fortfarande mycket inexact i lagen, anser grundlagsutskottet. Det går alltså inte att utifrån förslaget på behörigt sätt bedöma hur de föreslagna bestämmelserna förhåller sig till den militära utbildning som grundlagsutskottet tidigare granskade och till kraven i 124 § i grundlagen. I propositionen behandlas lagförslaget dessutom inte alls med avseende på 124 § i grundlagen. Propositionen ger alltså inget svar på frågorna om hur ändamålsenligt det är att anförtro någon annan än en myndighet en offentlig förvaltningsuppgift eller hur bestämmelserna förhåller sig till utövning av betydande offentlig makt.

I propositionen konstateras om regleringens behövlighet bland annat att i dagsläget är det en utmaning att den gällande lagstiftningen inte direkt anger huruvida Försvarsutbildningsföreningen har rätt att ordna kurser som inbegriper skytte i form av utbildning som främjar den militära förmågan (s. 8). Vidare redogör regeringen för det undantag för det nationella försvaret som artikel 6.2 i vapendirektivet tillåter och som den föreslagna regleringen hänför sig till (s. 14–15). Det primära syftet förefaller således att vara att möjliggöra för Försvarsutbildningsföreningen att anordna skytteutbildning med andra än Försvarsmaktens vapen.

Grundlagsutskottet uppmärksammar att på grundval av 20 a § bestäms innehållet i skytteutbildningen genom förordning av statsrådet med vilket det enligt 20 a § föreskrivs om snart sagt allt som är av betydelse för utbildningens karaktär, såsom de typer av skjutvapen som får användas vid skytteutbildningen, om funktionsprinciperna för och användningen av dessa skjutvapen och om antalet deltagare vid utbildningsevenemanget och utbildningsprogrammet. Beträffande utbildningens innehåll framgår det av propositionsmotiven att ändringarna ska möjliggöra för Försvarsutbildningsföreningen att i fortsättningen förvärva sådana kombinationer av långa skjutvapen för självladdande enkelskott med centralantändning och laddningsanordningar med kapacitet för mer än 10 patroner som kategoriseras som särskilt farliga. Det ska föreningen få göra i syfte att ordna skytteutbildning inom ramen för utbildning som främjar den militära förmågan (s. 16).

På grundval av regleringen på lagnivå av skytteutbildning som främjar den militära förmågan blir det också oklart vilket som är regleringens förhållande till de begränsningar som grundlagsutskottet har uppställt för innehållet i frivillig försvarsutbildning (GrUU 52/2006 rd). Innehåll, omfattning och ramar för den skytteutbildning som ges av Försvarsutbildningsföreningen måste avgränsas och preciseras avsevärt i lagen. Detta för att dels uppfylla kravet på ändamålsenlighet, dels för att begränsa betydande utövning av offentlig makt. Enligt grundlagsutskottet är en sådan ändring ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Beredskap inom det frivilliga försvaret, placeringsbara personer och övervakning

Alla reservister som kunde placeras är inte placerade. För närvarande är cirka 280 000 reservister placerade, medan det finns 900 000 som kunde placeras. I 45 § i förslaget till skjutvapenlag hän-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

visas det till duglighet för placering. Regeringen har velat ge reservister som kan placeras men inte har placering möjligheter att öva med egna skjutvapen. Tanken är att materialet i Försvarsmaktens placeringsunderlag ska hålla så hög standard som möjligt. I detta sammanhang bör det framhållas att undantaget för sportskytte är mer omfattande än undantaget för reservister och att alla får ansöka om dessa vapentillstånd, inte bara personer som kan placeras.

Regeringen föreslår inte att alla skjutvapen som är förbjudna enligt direktivet ska vara tillåtna för alla reservister. I stället är kretsen av sökande avgränsad med krav på placeringsduglighet, aktiv övning av viss varaktighet och förordande från Försvarsmakten. För att få tillstånd enligt den föreslagna 45 § i skjutvapenlagen för ett skjutvapen som avses i 9 § 5 b punkten ska den sökande först fullgöra värnplikt, avlägga ett godkänt skjutprov hos Försvarsutbildningsföreningen, öva aktivt inom Försvarsutbildningsföreningen med den typ av skjutvapen som ansökan gäller och få ett tillstyrkande utlåtande från Försvarsmakten om sitt behov av att öva med vapnet. Enligt propositionen ska aktivitet i Försvarsutbildningsföreningen kunna kompletteras med någon annan tillförlitlig information om aktiv skjutövning i reservistsammanhang, exempelvis repetitionsövningar eller övningar i någon reservistorganisation. Dessutom ska polisen göra en bedömning av om den sökande har ett uppförande och ett hälsotillstånd som gör honom eller henne lämplig som innehavare av vapentillstånd och att ett vapentillstånd för personen inte äventyrar allmän ordning och säkerhet.

Antalet potentiella tillstånd inskränks av Försvarsutbildningsföreningens kapacitet att ordna utbildning som främjar den militära förmågan. Under beredningen av propositionen var Försvarsutbildningsföreningens egen bedömning att föreningen kan ordna kurser för att 3 000 sökande ska kunna upprätthålla den föreskrivna aktivitetsgraden för skjutskicklighet. Bedömningen utgår från en modell där den sökande avkrävs tre övningstillfällen per år inom föreningens utbildning som främjar den militära förmågan och två övningstillfällen i exempelvis en reservistförening. Om föreningens utbildningskapacitet utökas, kräver det bland annat att Försvarsmakten utbildar nya skjutledare och överlag aktiva frivilliga till skjutledare.

I detta sammanhang hänvisar förvaltningsutskottet till propositionen om övervakning av utbildningen som främjar den militära förmågan. Försvarsutskottet har lämnat utlåtande om den (RP 254/2018 rd – FsUB 8/2018 rd). Enligt propositionen ingår allmän styrning och övervakning av det frivilliga försvaret i försvarsministeriets uppgifter. Regeringen anser att försvarsministeriet kan styra Försvarsutbildningsföreningen exempelvis genom att utfärda interna förpliktande föreskrifter. De får dock bara gälla föreningens offentliga förvaltningsuppgifter.

I huvudstabens styruppdrag ska det ingå att lägga fast teman och fokusområden i utbildning som ingår i föreningens offentliga förvaltningsuppgifter med hänsyn till att de ska stödja Försvarsmaktens militära utbildning. Huvudstaben ska exempelvis vara med och lägga upp resultatmålen för statsunderstödet till Försvarsutbildningsföreningen och bevaka att målen följs upp som stöd för försvarsministeriet. Dessutom ingår det bestämmelser om styrning av det frivilliga försvaret i 2 § 1 punkten underpunkt c och 6 § i lagen om försvarsmakten (551/2007). I huvudstabens övervakningsuppgifter ska det också ingå att övervaka att Försvarsutbildningsföreningen följer denna lag i den verksamhet som betraktas som en offentlig förvaltningsuppgift. Bestämmelsen understryker att föreningen i sina offentliga förvaltningsuppgifter omfattas av huvudstabens direkta övervakning. Övervakningen ska innefatta dels den övervakning av styrningen som ingår i styr-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

uppdraget, dels övervakning av lagligheten. I styruppdraget ska huvudstaben kunna nyttiggöra armén, marinen och flygvapnet samt inrättningarna under sig, det vill säga Försvarmaktens hela organisation. Vidare ska den kunna tillämpa en rad olika metoder efter eget val, bland annat revision, samtal, rapporter eller inspektioner.

Proposition RP 254/2018 rd beskriver också hur styrningen och övervakningen av skjutningar inom ramen för utbildning som främjar den militära förmågan är tänkt att vara ordnad. I övervakningen ingår också övervakning som utförs av skjutledaren som fått utbildning inom Försvarmakten och visat sin kompetens genom prov. Skjutledaren utför sin övervakning under straffrättsligt tjänsteansvar. Skjutningar måste ordnas med hänsyn till Försvarmaktens reglementen, säkerhetsbestämmelser och andra stående order, som är mycket detaljerade.

Övervakning av vapentillstånd, resurser, administrativ börda, informationssystem och deras funktion

I Finland kontrolleras det att villkoren för vapentillstånd är uppfyllda under tillståndets giltighetstid dels via myndighetstillsyn, dels på grundval av data i de informationssystem som polisen använder eller omständigheter som polisen i övrigt får kännedom om, exempelvis genom anmälningar. I dagsläget avser kontrollen mestadels tillståndshavarens lämplighet beträffande andra vapen än korta vapen. För dem gäller skyldigheten att visa att hobbyverksamheten fortsätter. Polisrättningarna följer upp registeruppgifter på dygnsnivå. När det kommer in anmälningar om personer som exempelvis är delaktiga i missbruk av droger eller alkohol eller betar sig våldsamt kontrollerar polisen data via dubbelkontroll om de har tillstånd för skjutvapen. I förekommande fall kan ett förfarande för återkallelse av skjutvapentillstånd inledas. De register som kan ge viktiga data om vapentillstånd är polisens informationssystem Patja, polisens textdatabas RikiTrip som baserar sig på databaserna för brottsundersökning och handräckning och vapenregistersystemet som visar bland annat om en innehavare av innehavstillstånd har fått varningar. När vapenregistersystemet moderniseras kommer kontrollen att automatiseras. Kontrollen underlättas betydligt och det går åt mindre arbetstid. I dagsläget görs kontrollerna av personalen på polisstationerna.

Ändringarna i skjutvapenlagen har konsekvenser för arbetsvolymen inom polisens tillståndsförvaltning och tillsynsverksamhet. Tillsynen får större betydelse, och den kommer att inta en större andel av verksamheten än idag. För närvarande sker det kontinuerlig uppföljning inom polisen av om de som beviljats tillstånd och godkännanden enligt skjutvapenlagen fortfarande uppfyller villkoren för lämplighet. Aktiv användning av ett skjutvapen verifieras i samband med tillståndsansökan, men när tillstånd är ett faktum kontrolleras fortsatt användning bara beträffande korta vapen. Om samma övervakning utsträcks till andra vapentyper kommer arbetsvolymen att öka. Å andra sidan kan man utgå från att det främjar allmän ordning och säkerhet, när ett antal vapen inte längre innehas av tillståndshavare som saknar fortsatt användning för vapnen och som kan vara en ökad risk bland annat för försummelse av skyldigheten att förvara skjutvapen på behörigt sätt. Också möjligheten att undantagsvis bevilja tillstånd för särskilt farliga skjutvapen och vapendelar ökar arbetsvolymen vid tillståndsmyndigheten, eftersom tillståndsprövningar kommer att kräva noggrannare utredningar än i dag.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Ett projekt för att modernisera polisens vapenregistersystem har kommit i gång och ska enligt planen bli klart vid ingången av 2020. Systemet får bland annat e-tjänster för vapentillståndsärenden. Inledning av ansökningar och teknisk handläggning av dem kommer i fortsättningen att ta mindre personalresurser i anspråk för att bland annat registrera ansökningar och kontrollera registeruppgifter. Personalen kommer således att kunna använda sin arbetstid till mer individuell handläggning av ansökningar och tillståndskontroll i stället för att ägna sig åt tekniskt rutinarbete.

Utskottet påminner också om att vapentillståndsförfarandet har setts över, huvudsakligen via en revidering av lagen som trädde i kraft 2017. Bland annat avskaffades lämplighetstesten i samband med tillståndsförfarandet, och skyldigheten att visa upp vapnet för polisen reducerades. Tack vare översynen har tillståndsförfarandet blivit smidigare och den administrativa bördan minskat. Dessutom har e-tjänster kunnat införas. Det minskar behovet av personliga besök och gör att förfarandet löper smidigare. Bestämmelserna om e-tjänster kommer att tillämpas från och med mars 2020 när översynen av vapenregistersystemet ska vara klart.

Övriga synpunkter

Förvaltningsutskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Följaktligen tillstyrker utskottet lagförslag 1 och 2 i propositionen, men med de ställningstaganden och ändringsförslag som framgår av detta betänkande. Vidare förslår utskottet att lagförslag 3 förkastas.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ändring av skjutvapenlagen

2 §. Skjutvapen. I skjutvapenlagens 2 § 4 mom. föreslås ett bemyndigande att föreskriva om förstörande av skjutvapen genom förordning av statsrådet. Grundläggande reglering om förstörande av skjutvapen föreslås inte bli inkluderat i lagen. Av grundlagsutskottets utlåtande framgår att bestämmelserna av orsaker som beror på 80 § i grundlagen måste kompletteras med grundläggande bestämmelser på lagnivå om förstörande av skjutvapen.

Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande föreslår förvaltningsutskottet att första mening- en i 2 § 4 mom. ska föreskriva att skjutvapen och vapendelar ska förstöras genom att de överläts till polisen för förstörande. Utöver den grundläggande bestämmelsen om förstörande ska momentet fortfarande föreskriva att bestämmelser om förstörande av skjutvapen och vapendelar utfärdas genom förordning av statsrådet. Den föreslagna regleringen definierar inte skyldigheten att förstöra skjutvapen utan skyldigheten bestäms utifrån andra bestämmelser på lagnivå.

3 §. Vapendelar. Enligt vapendirektivet ska förvärv av vissa laddningsanordningar med hög kapacitet tillåtas endast för personer som beviljas tillstånd. Dessutom förutsätter direktivet att vapentillstånd för alla tillståndspliktiga skjutvapen i kategori B ska återkallas om det framkommer att den person som beviljades tillståndet olagligt innehar en stor laddningsanordning, oberoende av om laddningsanordningen går att montera på personens skjutvapen eller inte. Ändringen i direktivet innebär att handel med och innehav av stora laddningsanordningar bör kunna övervakas och regleras.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

I sitt utlåtande noterar försvarsutskottet att utskottet har informerats om att innehav av så kallade långa magasin i fortsättningen kräver tillstånd för ett vapen där ett sådant magasin får användas. Vad beträffar långa vapen typ gevär betyder det magasin för fler än 10 patroner och vad beträffar korta vapen magasin för fler än 20 patroner. Om någon innehar ett sådant magasin utan tillstånd för ett tillhörande vapen, måste personens alla vapentillstånd återkallas automatiskt enligt ändringsförslaget. Enligt utskottet är detta en mycket problematisk punkt i propositionen, eftersom det finns ett stort antal magasin som innehas av privatpersoner och de inte är registrerade i polisens elektroniska tillståndssystem. Orsaken till detta är att de för närvarande inte berörs av något förfarande för tillstånd, anmälan eller anteckning. Enligt försvarsutskottet är det viktigt att förvaltningsutskottet i sitt betänkande tar ställning till hur frågan kan lösas.

Förvaltningsutskottet noterar att det enligt utredning inte finns något sådant alternativ till tillståndsplikt för laddningsanordningar som samtidigt skulle uppfylla direktivets krav på dels att laddningsanordningar bara får förvärfvas av den som har tillstånd att inneha ett skjutvapen som är förbjudet enligt direktivet, dels att vapentillstånden bör återkallas i fråga om personer som innehar en laddningsanordning trots att de inte har tillstånd att inneha vapen som hör till direktivets kategori för förbjudna vapen.

I propositionen föreslås det att vissa kombinationer av skjutvapen och laddningsanordningar som i vapendirektivet har flyttats över till kategorin förbjudna skjutvapen ska utgöra särskilt farliga skjutvapen enligt skjutvapenlagen och att strängare krav än tidigare ska gälla för att tillstånd ska beviljas för dem. Ändringarna i vapendirektivet gäller endast skjutvapen som registrerats efter den 12 juni 2017, och innehavare till skjutvapen som registrerats före det som har ett giltigt tillstånd för vapnet får inneha vapnet och en stor laddningsanordning så länge tillståndet är i kraft.

I propositionen föreslår regeringen att stora laddningsanordningar ska definieras som vapendelar i skjutvapenlagen och att de ska vara tillståndspliktiga. Lagförslaget innehåller en övergångsbestämmelse med stöd av vilken den som efter ikraftträdandet av vapendirektivet har förvärvat ett skjutvapen och en laddningsanordning med stor kapacitet ska ansöka om ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapnet eller en del av det inom sex månader från lagens ikraftträdande. I stället för att skaffa tillstånd får personen överlåta laddningsanordningen till någon som enligt skjutvapenlagen har rätt att förvärva den eller till polisen, vilket innebär att laddningsanordningen utan ersättning övergår i statens ägo. Den föreslagna ändringens konsekvenser begränsas av att man som vapendel inte ska betrakta en laddningsanordning som tillverkats för ett automatvapen av en modell som börjat tillverkas före 1946 och som inte lämpar sig för montering på ett halvautomatiskt skjutvapen med centralantändning eller ett vapen för enkelskott med magasin. Direktivbestämmelserna om laddningsanordningar gäller laddningsanordningar som är lämpliga för montering på halvautomatiska skjutvapen. Vid beredningen av propositionen har det ansetts att till exempel laddningsanordningarna till gamla Suomi-maskinpistoler inte lämpar sig för montering på halvautomatiska skjutvapen och att de därför kan undantas från tillståndsplikten. Inte heller laddningsanordningar som gjorts permanent obrukbara ska betraktas som vapendelar. Närmare bestämmelser om hur vapen görs permanent obrukbara ska utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Utifrån en utredning föreslår utskottet att 3 § 3 mom. i lagförslaget ändras på så sätt att en laddningsanordning ska betraktas som vapendel om den är en del av ett automatvapen eller en löstag-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

bar laddningsanordning till ett automatvapen. Avsikten har enligt propositionsmotiven varit att också laddningsanordningar till automatvapen ska vara tillståndspliktiga. Utskottets ändringsförslag innebär att laddningsanordningar till automatvapen är tillståndspliktiga, förutom de ovan nämnda laddningsanordningar som tillverkats för ett automatvapen av en modell som börjat tillverkas före 1946 och som inte lämpar sig för montering på ett halvautomatiskt skjutvapen med centralantändning eller ett vapen för enkelskott med magasin. Ändringsförslaget skapar klarhet i tillsynen över laddningsanordningar till automatvapen.

Sakkunniga har ansett att 3 § bör preciseras när det gäller om mekaniskt begränsade magasin av normal storlek ska godkännas i tillståndspliktiga vapen enligt direktivet. Utskottet föreslår att 3 § 5 mom. i lagförslaget ändras på så sätt att ett permanent begränsat magasin vars kapacitet är begränsad så att den är mindre än vad som föreskrivs i 3 § 2 mom. inte ska betraktas som tillståndspliktig laddningsanordning enligt skjutvapenlagen. I fråga om laddningsanordningar till korta halvautomatiska skjutvapen betyder detta att laddningsanordningens kapacitet permanent är begränsad till 20 patroner eller mindre och i fråga om långa halvautomatiska skjutvapen att kapaciteten är begränsad till 10 patroner eller mindre. Närmare bestämmelser om permanent begränsning av laddningsanordningar ska utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

17 §. Undantag från tillämpningsområdet. Sakkunniga har framhållit att underhåll av statens skjutvapen bör finnas med bland undantagen från lagens tillämpningsområde, eftersom de statliga myndigheterna har lagt ut en del av underhållet av skjutvapnen på privata sektorn. Med tanke på den nationella säkerheten är det viktigt att underhållet av de skjutvapen som staten innehar utesluts från vapenregistersystemet. De statliga myndigheterna har egen bokföring över sina vapen, så undantaget äventyrar inte den allmänna ordningen och säkerheten. Utskottet föreslår att 17 § 1 mom. i skjutvapenlagen kompletteras med en ny 7 a punkt om att reparation och modifiering av statens skjutvapen och vapendelar undantas från tillämpningsområdet i fråga om anmälningar till vapenregistersystemet enligt 25 eller 42 c § i skjutvapenlagen.

25 §. Anmälan till vapenregistersystemet och förvar av uppgifter. Utskottet föreslår att ett tekniskt fel i tidsfristen i 25 § 4 mom. korrigeras i den finska versionen. Avsikten har varit att tidsfristen för anmälan enligt första meningen i momentet ska vara 10 dagar. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

42 §. Vapentillstånd. (Ny) Sakkunniga har befarat att Polisstyrelsens arbetsmängd kommer att öka när nya typer av vapen klassificeras som särskilt farliga vapen och Polisstyrelsen enligt den gällande lagen är tillståndsmyndighet för särskilt farliga vapen. Här föreslår utskottet att vapentillstånd för särskilt farliga skjutvapen enligt 42 § ska beviljas och återkallas av Polisstyrelsen eller en polisenhet som Polisstyrelsen har förordnat till uppgiften. Då kan Polisstyrelsen beroende på ändamålsenlighet eller arbetssituation överföra också ansökningar om tillstånd för särskilt farliga skjutvapen till en polisinrättning för avgörande.

42 c §. Anmälan till polisen av identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar. I fråga om utlånare och låntagare föreslår utskottet att paragrafen nämner också effektiva luftvapen och vapendelar, eftersom avsikten har varit att anmälningsskyldigheten också ska gälla utlåning av sådana föremål.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

44 §. Allmänna krav som gäller skjutvapen och vapendelar som förvärvas. Förvaltningsutskottet konstaterar att det föreslagna 2 mom. föreskriver om godkända syften för skjutvapen som avses i 9 § 6 punkten. Men bestämmelserna i 44 b § gäller samma fråga trots att innehållet är olika. Utifrån en utredning föreslår utskottet att 44 § 2 mom. stryks.

44 b §. Begränsningar för förvärv av särskilt farliga skjutvapen och delar till dem. I fråga om 2 punkten har utskottet uppmärksamgjorts på att vapentillstånd för gevär som används i reservistaktiviteter enligt momentet får meddelas för ordnande av eller deltagande i sådan skytteutbildning enligt 2 § 2 mom. i lagen om frivilligt försvar som främjar den militära förmågan. Vapentillstånd kan enligt den föreslagna 45 a § 1 mom. meddelas en sammanslutning eller stiftelse som är registrerad i Finland och som utifrån syftet med verksamheten och andra omständigheter kan anses lämplig att inneha skjutvapen. Å andra sidan föreskriver den föreslagna 45 a § 3 mom. att utöver det som föreskrivs i 44 b § får vapentillstånd för i 9 § 5 punkten underpunkt b avsedda särskilt farliga skjutvapen och delar till dem med stöd av 1 mom. meddelas Försvarsutbildningsföreningen för ordnande av skytteutbildning såsom sådan utbildning som främjar den militära förmågan enligt 2 § 2 mom. i lagen om frivilligt försvar.

Utskottet anser att det är oklart hur 44 b § och 45 a § förhåller sig till varandra. Följaktligen föreslår utskottet att 44 b § 2 mom. kompletteras med en hänvisning till Försvarsutbildningsföreningen som anordnare av skytteutbildning som främjar den militära förmågan.

45 §. Krav som gäller en fysisk person som innehavare av vapentillstånd. Enligt 45 § 7 mom. i lagförslaget kan vapentillstånd för ett i 9 § 5 punkten underpunkt b avsett skjutvapen och en del till det för ett användningssyfte enligt 43 § 1 mom. 9 punkten meddelas om den sökande uppvisar ett intyg från Försvarsutbildningsföreningen över att han eller hon aktivt under minst 12 månaders tid före ansökan har deltagit i sådan skytteutbildning enligt lagen om frivilligt försvar som främjar den militära förmågan med ett skjutvapen av den typ för vilket vapentillstånd ansöks, samt ett intyg enligt lagen om frivilligt försvar över att han eller hon med godkänt resultat avlagt ett skjutprov. Intyget från Försvarsutbildningsföreningen ska delvis kunna ersättas med annan tillförlitlig utredning över aktiv skytteutbildning som reservist. Utifrån en utredning föreslår utskottet att 45 § 7 mom. förtydligas på så sätt att intyget utfärdat av Försvarsutbildningsföreningen över skytteutbildning som främjar den militära förmågan bara delvis kan ersättas med annan tillförlitlig utredning, eftersom avsikten inte är att intyget över skjutprov avlagt med godkänt resultat ska kunna ersättas.

Utskottet föreslår också tekniska och språkliga justeringar i 45 § 6, 7, 8 och 10 mom. i lagförslaget. Med anledning av den föreslagna ändringen i 42 § ovan föreslår utskottet vidare att det hänvisas till tillståndsmyndigheten och inte till Polisstyrelsen i 45 § 8 mom. 5 punkten. I 8 mom. 5 punkten föreslår utskottet ett tillägg om att tillstånd för skjutvapen enligt den punkten inte kan beviljas om Försvarsmakten inte ger ett förordande utlåtande.

45 a §. Krav som gäller en sammanslutning eller stiftelse som innehavare av vapentillstånd.

Sakkunniga har påpekat att förhållandet mellan 45 a § och 44 b § är oklart. Utskottet föreslår att 3 mom. ändras för att bestämmelserna ska bli tydligare. Utskottet föreslår dessutom att 2 mom. stryks eftersom det är onödigt.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. I det föreslagna 10 mom. föreskrivs det om temporärt återkallat näringstillstånd i vapenbranschen. Utskottet föreslår att bestämmelsen om temporär återkallelse stryks, eftersom temporär återkallelse inte är möjlig med stöd av den gällande lagen.

I 12 mom. föreskrivs det om en skyldighet att söka tillstånd för ett skjutvapen och "en del till ett sådant" som förvärvats före ikraftträdandet av lagen men efter den 12 juni 2017. Utskottet föreslår en teknisk justering i momentet.

I ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna föreslås ingen anmälningsskyldighet för innehav av deaktiverade vapen efter att den så kallade deaktiveringsförordningen trätt i kraft. Sakkunniga har ansett att syftet har varit att myndigheten ska ha uppgifter om den person som lämnat in föremålet för besiktning av deaktiveringen. Föremålen har dock kunnat byta ägare innan den föreslagna lagändringen träder i kraft. Utskottet anser att 16 mom. måste föreskriva anmälningsskyldighet för skjutvapen som försatts i varaktigt obrukbart skick.

2. Lag om ändring av lagen om frivilligt försvar

2 §. Militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan. I propositionen föreslår regeringen en ändring i 2 § 2 mom. om utbildning som främjar den militära förmågan i lagen om frivilligt försvar. I sitt utlåtande påpekar grundlagsutskottet att också proposition RP 254/2018 rd med förslag till lag om ändring av lagen om frivilligt försvar innehåller ett förslag till ändring av 2 § 2 mom. Med utbildning som främjar den militära förmågan avses enligt det föreslagna 2 § 2 mom. skytteutbildning som meddelas med andra än Försvarsmaktens vapen och ammunition samt annan frivillig försvarsutbildning. I sitt utlåtande noterar grundlagsutskottet att avsikten enligt en utredning från statsrådet är att 2 § 2 mom. i lagen om frivilligt försvar formuleras så som det föreslås i proposition RP 254/2018 rd. I sitt betänkande FsUB 8/2018 rd har försvarsutskottet godkänt bestämmelsen med den formulering som föreslås i proposition RP 254/2018 rd. Enligt uppgift avses den lag som ingår i betänkandet träda i kraft senare än det nu aktuella lagförslaget. Således föreslår förvaltningsutskottet att 2 § 2 mom. godkänns med den lydelse som godkänts i riksdagen utifrån försvarsutskottets betänkande.

20 a §. Skytteutbildning som främjar den militära förmågan i Försvarsutbildningsföreningens regi. Paragrafen är ny, och den syftar till att definiera innehållet i, organiserings sättet för och tillsynen över sådan skytteutbildning som främjar den militära förmågan i Försvarsutbildningens regi som avses i 2 § 2 mom. Ordnande av skjutningar föreslås i propositionen vara en offentlig förvaltningsuppgift för Försvarsutbildningsföreningen.

Försvarsutbildningsföreningen kan som sådan utbildning som främjar den militära förmågan ordna skytteutbildning, i vilken individens skjutskicklighet och färdigheter i säker vapenhantering utvecklas, står det i första meningen i 20 a § 1 mom. i lagförslaget. I den allmänna motiveringen ovan relateras grundlagsutskottets utlåtande i frågan. Med anledning av grundlagsutskottets anmärkning föreslår förvaltningsutskottet att 20 a § 1 mom. kompletteras med en ny andra mening som innehåller ett förbud mot att ordna stridsskjutningar. Bestämmelsen med ett explicit förbud kompletterar gränserna för utbildningsprogrammet enligt 2 mom. i propositionen gällande indi-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

viduella skjutningar från skjutplatser som skjutledaren anvisat i förväg mot i förväg bestämda mål.

Dessutom föreslår förvaltningsutskottet att bemyndigandet att utfärda förordning i 1 mom. i propositionen avgränsas väsentligt genom att bemyndigandet att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om de typer av skjutvapen som får användas vid skytteutbildningen, om deras funktionsprinciper, om användningen av dem och om antalet personer som ska utbildas stryks. Utskottet föreslår att lagen om frivilligt försvar ska föreskriva om de här frågorna på det sätt som framgår nedan.

Utskottet föreslår ett nytt 2 mom. och därmed blir 2 mom. i propositionen 20 a § 3 mom.

I det nya 2 mom. föreslår utskottet bestämmelser om de typer av skjutvapen som är tillåtna i Försvarsutbildningsföreningens skytteutbildning och om deras funktionsprinciper. De här skjutvapnen är effektiva luftvapen enligt 2 a § i skjutvapenlagen (1/1998) samt skjutvapen enligt 6 § 2 mom. 1—6 punkten, det vill säga hagelgevär, gevär, salongsgevär, pistol, miniatyrpistol och revolver, samt kombinationsvapen enligt 6 § 2 mom. 8 punkten och signalpistol enligt 10 punkten. Skjutvapen som ska vara tillåtna i utbildningen är också skjutvapen enligt 9 § 5 punkten underpunkt b i skjutvapenlagen, det vill säga långa halvautomatiska vapen med centralantändning med vilka mer än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om de har en fast laddningsanordning med kapacitet för mer än tio patroner, eller en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner. De skjutvapen som är tillåtna i utbildningen ska fungera enligt 7 § 2 mom. 1—3 punkten i skjutvapenlagen, det vill säga med enkelskott, enkelskott med magasin eller självladande enkelskott.

Dessutom föreslår förvaltningsutskottet att 20 a § kompletteras med ett nytt 4 mom. med bestämmelser om skjutavstånd och maximalt antal personer som får ledas och handledas av en skjutledare. I skytteutbildningen får avståndet mellan skytten och målet vara högst en kilometer vid skjutning med ett skjutvapen enligt 6 § 2 mom. 2 och 3 punkten samt 9 § 1 mom. 5 punkten underpunkt b i skjutvapenlagen. Med andra skjutvapen som avses i 2 mom. får skjutavståndet i skytteutbildningen vara högst 150 meter. Enligt huvudregeln får skjutledare ge högst 30 personer åt gången skytteutbildning. Om skytten ska förflytta sig under skjutningen får bara två personer åt gången utbildas och övervakas av skjutledaren.

Till följd av de nya 2 och 4 mom. blir 3 mom. i propositionen 5 mom. Enligt första meningen i momentet ska det vid skytteutbildningen användas skjutvapen som Försvarsutbildningsföreningen äger eller innehar. Utskottet föreslår att momentet ändras på så sätt att den som deltar i utbildningen också får använda ett vapen enligt 2 mom. på eget ansvar i utbildningen, om vapnet lämpar sig för skjutningar enligt utbildningsprogrammet och personen har rätt att inneha det enligt skjutvapenlagen.

Följaktligen blir 5 mom. i propositionen 20 a § 6 mom. Utifrån den första meningen i momentet får det vid skytteutbildningen användas skjutvapen på det sätt som förutsätts i utbildningsprogrammet. Utskottet föreslår att momentet preciseras med en ny mening om att ingen annan skytteutbildning än sådan utbildning som ingår i utbildningsprogrammet får ges i utbildning som främjar den militära förmågan.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Genom de ovan föreslagna ändringarna lyfts de bemyndiganden att utfärda förordning som enligt utskottets förslag ska strykas i 1 mom. i propositionen upp på lagnivå.

I och med ändringsförslagen har utskottet på behörigt sätt beaktat grundlagsutskottets konstitutionella anmärkningar om precisering av innehållet, omfattningen och ramarna för skytteutbildningen. I och med förvaltningsutskottets ändringsförslag införs lämpliga bestämmelser på lagnivå om de typer av skjutvapen som får användas vid skytteutbildningen, om funktionsprinciperna för och användningen av dessa skjutvapen och om antalet deltagare vid utbildningsevenemanget och utbildningsprogrammet.

Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande måste 20 a § också granskas mot 124 § i grundlagen. Enligt grundlagsparagrafen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock endast ges myndigheter.

Försvarsutbildningsföreningen är inte en privat aktör utan en offentlighetsrättslig förening som grundats med stöd av lag och som sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Utöver de offentliga förvaltningsuppgifterna bedriver föreningen också fri föreningsverksamhet som omfattas av föreningsautonomi.

Bestämmelser om innehållet i den skytteutbildning som främjar den militära förmågan och som ges inom ramen för de offentliga förvaltningsuppgifterna föreslås huvudsakligen ingå i 20 a §. I och med det explicita förbud som utskottet föreslår i bestämmelserna om genomförandet av den egentliga skytteprestationen blir skjutningar som klassificeras som Försvarsmaktens stridskjutningar uteslutna från Försvarsutbildningsföreningens skytteutbildning som främjar den militära förmågan. För skytteutbildningen gäller utöver de här avgränsningarna på lagnivå också kravet i föreslagna 20 a § på att utbildningen ska bygga på ett utbildningsprogram om vilket närmare bestämmelser ska utfärdas genom förordning av statsrådet. De närmare bestämmelserna i förordningen ska göra det möjligt att flexibelt modifiera skytteprogrammet efter Försvarsmaktens behov. Ansvar för genomförandet av skjutningarna och efterlevnaden av lagen ligger på skjutledaren, som bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på. Dessutom ska skytteutbildningen styras och övervakas av Försvarsmakten och försvarsministeriet.

I en bedömning av gränserna för Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgifter med tanke på 124 § i grundlagen finns det också skäl att beakta vilket slag av utbildning som får tillhandahållas av privata aktörer enligt gällande lagstiftning. Med avseende på 124 § i grundlagen skiljer sig innehållet i Försvarsutbildningsföreningens skytteutbildning som främjar den militära förmågan enligt uppgift inte i väsentlig grad från det sportskytte som ordnas av privata aktörer. Privata aktörer har av hävd ansetts kunna tillhandahålla skytteutbildning av liknande slag.

Försvarsutbildningsföreningens utbildning som främjar den militära förmågan styrs och övervakas av Försvarsmakten och försvarsministeriet. I 2 § 1 mom. 1 punkten underpunkt c i lagen om försvarsmakten står det att till försvarsmaktens uppgifter hör det militära försvaret av Finland,

Betänkande FvUB 37/2018 rd

vilket innefattar givande av militär utbildning. Det är alltså helt klart att givandet av militär utbildning är en offentlig förvaltningsuppgift för Försvarsmakten. Ordnandet av utbildning för Försvarsmaktens styrning och behov kan uttryckligen betraktas som en offentlig förvaltningsuppgift med avseende på utbildning som Försvarsmakten fastställer. Frågan om till vilka delar en offentlig förvaltningsuppgift av det här slaget kan anses vara betydande måste granskas med hänsyn till i vilken utsträckning privata aktörer kan tillhandahålla liknande utbildning.

En viktig avgränsning i Försvarsutbildningsföreningens skytteutbildning som främjar den militära förmågan gäller utvecklingen av samverkan inom truppen och ordnandet av stridsskjutningar. I den gällande lagen om frivilligt försvar anses utvecklingen av samverkan inom truppen i enlighet med grundlagsutskottets ståndpunkt höra till den typen av utbildning som kan tillhandahållas av Försvarsmakten eller av Försvarsutbildningsföreningen på beställning av Försvarsmakten. Däremot hör uppgiften att ordna stridsskjutningar uteslutande till Försvarsmakten. Vid stridsskjutningarna siktar utbildningen i synnerhet på effektiv eldgivning i krävande stridssituationer. Försvarsmakten kommer fortfarande att bära hela ansvaret för att ordna stridsskjutningar. Utbildning som främjar den militära förmågan enligt den föreslagna 20 a § 1 mom. går enligt utredning uttryckligen och enbart ut på att förbättra individens grundläggande skjutskicklighet. Utvecklingen av individens grundläggande skjutskicklighet är verksamhet som med beaktande av de ovan nämnda bestämmelserna också kan ordnas av privata skytteföreningar. Grundutbildning i skytte, där innehållet fastställs av statsrådet med hänsyn till Försvarsmaktens utbildningsbehov, kan således inte anses utgöra överföring av betydande förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter.

Syftet med den skytteutbildning som ges inom ramen för Försvarsutbildningsföreningens utbildning som främjar den militära förmågan är för sin del att kostnadseffektivt komplettera det utbildningsunderskott som uppstår på grund av det låga antalet repetitionsövningar inom Försvarsmakten. Målet har varit att framför allt reservister ska få tilläggsutbildning med små merkostnader utifrån modern teori och metoder som används inom Försvarsmakten. Upprätthållandet och utvecklingen av reservisternas skjutskicklighet sker redan nu huvudsakligen på annat håll än vid repetitionsövningar inom Försvarsmakten. Skytteträning av det här slaget utifrån reservisternas egen aktivitet är till exempel olika former av sportskytte. Träningen bygger då på tävlingsgrenens regler och metoder, som kan avvika från Försvarsmaktens metoder. Följaktligen kan grundutbildningen i skytte med Försvarsmaktens metoder anses vara lämplig för utbildningen av reservister. Vid sidan av de reservister som utbildas väntas också de reservister som undervisar dem få höjd kompetens tack vare sitt uppdrag som utbildare. Förslagen i propositionen kan anses vara lämpliga med tanke på kostnadsaspekterna samt nyttiggörandet och utvecklingen av reservisternas kunnande.

Den offentliga förvaltningsuppgiften att tillhandahålla skytteutbildning som främjar den militära förmågan tilldelas med stöd av lag och det viktigaste innehållet i utbildningen framgår av lagbestämmelserna. Den föreslagna regleringen kan inte bedömas betyda att uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt enligt 124 § i grundlagen anförtros en part som står utanför statens myndighetsmaskineri. Tilldelandet av den offentliga förvaltningsuppgiften att tillhandahålla skytteutbildning som främjar den militära förmågan kan anses vara lämpligt.

Förvaltningsutskottet anser att ändringarna och motiveringen ovan uppfyller grundlagsutskottets konstitutionella krav för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

3. Lag om ändring av 97 a § i värnpliktslagen

97 a §. Utlämnande av uppgifter om personer som söker eller innehar ett tillstånd som avses i skjutvapenlagen och om personer för vilka ett godkännande som avses i skjutvapenlagen söks eller som har fått ett sådant godkännande. Paragrafen föreslås bli kompletterad med ett moment om militärmyndighetens skyldighet att till polisen lämna ut uppgifter ur värnpliktsregistret i samband med Försvarmaktens utlåtande om vapentillstånd som söks av reservister på undantagsgrund. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om behandling av personuppgifter inom Försvarmakten och till vissa lagar som har samband med den (RP 13/2018 rd) godkändes i riksdagen den 8 februari 2019 i enlighet med försvarsutskottets betänkande. Samtidigt upphävdes värnpliktslagens 97 a § om informationsutbyte. Frågan regleras i 29 § i den nya lagen om behandling av personuppgifter inom Försvarmakten. Den nya lagen avses träda i kraft i april 2019. Eftersom 97 a § är den enda paragrafen i lagförslag 3 föreslår utskottet att hela lagförslag 3 förkastas.

LAGSTIFTNINGSORDNING

Förvaltningsutskottet har beaktat grundlagsutskottets konstitutionella anmärkning till 20 a § i lagförslag 2 på behörigt sätt. Lagförslagen kan således behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 179/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen förkastar lagförslag 3 i proposition RP 179/2018 rd.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i skjutvapenlagen (1/1998) 17 § 1 mom. 3 punkten,

Betänkande FvUB 37/2018 rd

ändras rubriken för 1 kap., 1–3 §, 5 § 2 mom., 6 §, 7 § 2 mom., 8 § 1 mom., 9, 12, 14 och 15 §, 16 § 1 mom. 7 punkten, 17 § 1 mom. 4 punkten, 18 § 1 mom., 19, 19 a och 20–22 §, 23 § 1 och 2 mom., 24–27 och 29 §, 30 § 1 mom., 42 §, 42 b § 2 och 3 mom., 42 c, 43–45 och 45 a §, 45 b § 2 mom., 45 d, 47, 53 a, 57–59, 61, 62, 66 a, 67 och 67 b §, 68 § 1 mom., 68 a och 70 §, 75 § 1 mom., 80 § 2 mom., 87 § 1 mom. 10 punkten, 92–94, 96, 106, 106 b, 110, 110 a–110 c, 112, 112 a, 112 b och 113 §, 115 § 1 mom. samt 116 och 119 §,

av dem 1, 12, 44 och 116 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 623/2017, 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 124/2011, 3, 19 a, 45 d, 53 a, 67 b och 110 a–110 c § sådana de lyder i lag 124/2011, 14, 106 och 106 b § sådana de lyder i lag 764/2015, 15 § sådan den lyder i lag 508/2009, 18 § 1 mom., 25 §, 42 b § 2 och 3 mom., 42 c och 45 a §, 45 b § 2 mom., 47, 61, 62, 66 a, 70 och 93 § samt 115 § 1 mom. sådana de lyder i lag 623/2017, 19 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 601/2001, 124/2011, 764/2015 och 623/2017, 20 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 508/2009 och 764/2015, 21 §, 68 § 1 mom., 75 § 1 mom. och 80 § 2 mom. sådana de lyder i lag 601/2001, 22 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 601/2001, 26 och 110 § sådana de lyder delvis ändrade i lagarna 601/2001 och 508/2009, 27 § sådan den lyder i lagarna 601/2001 och 623/2017, 42 § sådan den lyder i lag 623/2017, 43 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 601/2001 och 623/2017, 45 § sådan den lyder i lagarna 124/2011 och 623/2017, 57 § sådan den lyder i lagarna 601/2001 och 508/2009, 67 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 601/2001, 124/2011 och 623/2017, 68 a § sådan den lyder i lag 804/2003, 112, 112 a och 112 b § sådana de lyder i lag 190/2016, 113 § sådan den lyder i lagarna 764/2003, 689/2013 och 623/2017 samt 119 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 601/2001, 804/2003 och 124/2011, samt

fogas till 10 § ett nytt 3 mom., till 17 § 1 mom. en ny 7 a-punkt, till 28 §, sådan den lyder i lag 601/2001, ett nytt 3 mom., till 91 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 893/2011, ett nytt 3 mom., till 105 § ett nytt 2 mom., till lagen nya 6 a, 7 a, 20 a, 23 a, 26 a–26 e, 28 a, 29 a, 44 a och 44 b §, till lagen en ny 45 c § i stället för den 45 c § som upphävts genom lag 623/2017 samt till lagen nya 45 e, 67 c, 84 a, 114 a och 114 b § som följer:

1 kap

Tillämpningsområde och definitioner

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på skjutvapen, vapendelar, patroner, med undantag för lösa patroner, och särskilt farliga projektiler.

Vad som i denna lag föreskrivs om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem, gassprayer samt effektiva luftvapen. På gassprayer tillämpas dock inte 2, 2 a, 3–6, 6 a, 7, 7 a, 8–10, 12, 15, 31–33, 35, 35 a, 36, 42, 42 a–42 d, 43, 44, 44 a, 44 b, 45, 45 a–45 c, 45 e, 47–49, 53 a, 54, 55, 56–59 och 61–63 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 67 b, 68, 70–72, 74–77, 80–82, 89, 90 och 106 §, 106 a § 2 och 3 mom. eller 106 b, 110, 110 a–110 c, 112, 112 a och 112 b §. På effektiva luftvapen tillämpas inte 3–6, 6 a, 7, 7 a, 8–12, 31–33, 35, 35 a, 36, 45 e, 53 a, 55 a–55 c, 61–63, 67 b, 72, 106 b, 110 eller 110 a–110 c §. I 17 § föreskrivs om andra undantag från tillämpningsområdet.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

2 §

Skjutvapen

Med *skjutvapen* avses ett redskap med vilket kulor, hagel, andra projektiler eller förlamande ämnen kan avfyras med hjälp av krutgastryck, detonationstryck från en tändsats eller annat detonationstryck.

Som skjutvapen betraktas också ett sådant föremål som är konstruerat för att avfyras lösa patroner, om dess ändring till ett skjutvapen enligt 1 mom. inte tekniskt har hindrats. Bestämmelser om tekniska krav för att förhindra ändring utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Som skjutvapen betraktas också ett annat föremål som liknar ett skjutvapen och som på grund av sin konstruktion eller sina materialegenskaper kan ändras till ett skjutvapen.

Som skjutvapen betraktas inte följande redskap, om de inte är sådana som avses i 1 mom. och inte heller kan ändras till sådana:

- 1) spikpistoler som är avsedda att användas i byggnadsarbete,
- 2) redskap som är avsedda att användas vid livräddning eller för tekniska eller industriella ändamål, och
- 3) redskap som är avsedda att användas vid slakt.

Skjutvapen och vapendelar förstörs genom att de överläts till polisen för förstörande. Närmare bestämmelser om förstörande av skjutvapen och vapendelar utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Vapendelar

Med *vapendel* avses en stomme, övre och nedre stomme, låda, pipa, mantel, patrontrumma, patronkammare, cylinder eller ett annat slutstycke med stomme, ett slutstyckshuvud, en ljuddämpare samt delar som funktionellt sett motsvarar dessa.

Som vapendel betraktas också en laddningsanordning, om den har en kapacitet som överstiger

- 1) 20 patroner och utgör en del av ett kort halvautomatiskt skjutvapen som avfyrar patroner med centralantändning eller utgör en laddningsanordning som kan anslutas till ett sådant skjutvapen,
- 2) 10 patroner och utgör en del av ett långt halvautomatiskt skjutvapen som avfyrar patroner med centralantändning eller utgör en laddningsanordning som kan anslutas till ett sådant skjutvapen.

Som vapendel betraktas också en laddningsanordning som är en del av ett automatvapen eller en löstagbar laddningsanordning som kan anslutas till ett automatvapen. Som en sådan vapendel som avses i 2 mom. och i detta moment betraktas dock inte en laddningsanordning som tillverkats för ett automatvapen av en modell som börjat tillverkas före 1946 och som inte lämpar sig för montering på ett halvautomatiskt skjutvapen med centralantändning eller ett vapen för enkelskott med magasin.

Med *laddningsanordning* avses ett magasin, en matningsanordning, en mekanism eller en anläggning med vars hjälp patroner matas in i ett skjutvapen, och som kan fästas vid skjutvapnet eller utgör en fast del av det.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Som delar av ett automatvapen betraktas utöver de delar som avses i 1 mom. också en sådan avfyrningsmekanism, del av en avfyrningsmekanism eller något annat föremål som är konstruerat för ett automatvapen vilket som sådant eller tillsammans med andra delar möjliggör automateld eller ett föremål som är konstruerat för att utgöra en del av ett skjutvapen och som möjliggör en funktion som simulerar automateld.

En vapendel betraktas som en del av ett sådant vapen som den är tillverkad eller avsedd för. Som vapendel betraktas dock inte ett föremål som tillverkats för att användas som laddningsanordning, men vars funktion har förhindrats permanent **eller vars kapacitet permanent har begränsats så att den är mindre än den kapacitet som nämns i 2 mom. ovan.** Närmare bestämmelser om de förutsättningar under vilka en laddningsanordnings funktion ska anses ha förhindrats permanent **eller kapacitet begränsats permanent** får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

5 §

Patroner

I denna lag avses med

1) *hagelgevärspatron* en funktionsklar patron med fläns, som består av en hylsa, hylsbotten, en kula eller hagel, förladdningar, krut och en tändhatt placerad i mitten av hylsbotten, eller en patron med motsvarande konstruktion,

2) *patron med centralantändning* en funktionsklar patron som består av en hylsa, en kula eller hagel, krut och en tändhatt placerad i mitten av hylsbotten, eller en patron med motsvarande konstruktion,

3) *patron med kantantändning* en funktionsklar patron med fläns, som består av en hylsa, en kula eller hagel, krut och en tändsats som tänder krutet och är placerad vid hylsbottenkanten, eller en patron med motsvarande konstruktion,

4) *gaspatron* en funktionsklar patron som sprider ut tårgas eller något förlamande ämne med motsvarande användningssyfte och effekt och som består av en hylsa, krut, en tändhatt och en del som då patronen avfyras blir gas, eller en patron med motsvarande konstruktion, och

5) *signalpatron* en funktionsklar patron med fläns eller centralantändning, som är avsedd för signalering eller belysning och består av en hylsa, krut, en tändhatt och en del som då patronen avfyras ger upphov till ljus, rök eller ljud, eller en patron med motsvarande konstruktion,

6) *lös patron* en funktionsklar patron med fläns eller centralantändning som är tillverkad för signalering och som består av en hylsa, krut och en tändhatt eller en patron med motsvarande konstruktion.

6 §

Skjutvapenstyper

De skjutvapenstyper som avses i denna lag är hagelgevär, gevär, salongsgevär, pistol, miniatyrrpistol, revolver, miniatyrrevolver, kombinationsvapen, gasvapen, signalpistol, svartkrutvapen och annat skjutvapen.

I denna lag avses med

Betänkande FvUB 37/2018 rd

- 1) *hagelgevär* ett långt tvåhandsskjutvapen som stöds mot axeln och som har slätborrat eller räfflat lopp och i vilket hagelgevärspatroner används,
- 2) *gevär* ett långt tvåhandsskjutvapen som stöds mot axeln och som har räfflat lopp och i vilket patroner med central- eller kantantändning används,
- 3) *salongsgevär* ett gevär i vilket högst 22-kalibriga patroner med kantantändning används,
- 4) *pistol* ett kort enhandsskjutvapen i vilket patroner med central- eller kantantändning används,
- 5) *miniatyrpistol* en pistol i vilken högst 22-kalibriga patroner med kantantändning används,
- 6) *revolver* ett kort enhandsskjutvapen med roterande patrontrumma i vilket patroner med central- eller kantantändning används,
- 7) *miniatyrrevolver* en revolver med roterande patrontrumma i vilken högst 22-kalibriga patroner med kantantändning används,
- 8) *kombinationsvapen* ett långt tvåhandsskjutvapen som stöds mot axeln och som har minst två pipor eller eldrör i vilket patroner med central- eller kantantändning och hagelgevärspatroner används,
- 9) *gasvapen* ett skjutvapen i vilket gaspatroner används och med vilket inga andra patroner kan avfyras,
- 10) *signalvapen* ett skjutvapen i vilket signalpatroner används och med vilket inga andra patroner kan avfyras,
- 11) *svartkrutvapen* ett skjutvapen som är konstruerat och tillverkat och som lämpar sig för att användas endast med svartkrut,
- 12) *annat skjutvapen* ett vapen som till konstruktion, mått eller andra egenskaper avviker från de skjutvapen som avses i 1–11 punkten,
- 13) *deaktiverat skjutvapen* ett skjutvapen som polisen har godkänt som deaktiverat i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga, nedan *deaktiveringsförordningen*.

6 a §

Korta och långa skjutvapen

Med *kort skjutvapen* avses ett skjutvapen vars totala längd är högst 600 millimeter eller där pipans längd är högst 300 millimeter.

Med *långt skjutvapen* avses alla andra skjutvapen än korta skjutvapen.

7 §

Skjutvapnens funktionssätt

I denna lag avses med

- 1) *enkelskott* ett funktionssätt där varje pipa eller eldrör på ett magasinlöst skjutvapen måste laddas med en ny patron efter varje skott och där vapnets avfyrningsmekanism för varje pipa eller eldrör måste spännas med extern kraft på nytt efter varje skott,

Betänkande FvUB 37/2018 rd

2) *enkelskott med magasin* ett funktionssätt där varje pipa eller eldrör på ett magasinförsett skjutvapen måste laddas med en ny patron efter varje skott och där vapnets avfyrningsmekanism för varje pipa eller eldrör måste spännas med extern kraft på nytt efter varje skott,

3) *självladdande enkelskott* ett funktionssätt där skjutvapnet laddas och spänns automatiskt efter varje skott med hjälp av den energi som uppkommer i vapnet eller med hjälp av en därtill ansluten energikälla och där det med ett tryck på avtryckaren kan avfyras endast en patron från varje patronkammare, och

4) *automateld* ett funktionssätt där skjutvapnet laddas och spänns automatiskt efter varje skott med hjälp av den energi som uppkommer i vapnet eller med hjälp av en därtill ansluten energikälla och där det med ett tryck på avtryckaren eller annars kan avfyras flera patroner i en följd.

7 a §

Konsekvenser av ändring av skjutvapen

Fastän ett skjutvapen ändras så att det endast kan avfyras lösa patroner, gaspatroner eller pyrotekniska patroner, ska dess funktionssätt och typ fortfarande anses motsvara dess ursprungliga typ enligt 6 §, funktionssätt enligt 7 § och karaktär av särskilt farligt skjutvapen enligt 9 §.

8 §

Fickvapen

Med *fickvapen* avses ett sådant skjutvapen, dock inte ett gasvapen, som ryms i en rektangulär låda med de inre måtten 130 x 180 millimeter så att vapnets pipa och kolv är placerade i riktning längs med lådans botten.

9 §

Särskilt farliga skjutvapen

Med *särskilt farligt skjutvapen* avses

1) ett rekylfritt pansarvärnsvapen, en granatkastare, en bakladdningspjäs eller ett till konstruktion och användningssyfte motsvarande skjutvapen samt ett robot- och raketuppskjutningssystem,

2) ett automatvapen,

3) ett skjutvapen maskerat som ett annat föremål,

4) ett skjutvapen som ursprungligen tillverkats för att fungera med automateld, men som har modifierats så att det men som har modifierats så att det fungerar på något annat sätt,

5) följande halvautomatiska skjutvapen med centralantändning:

a) korta halvautomatiska vapen med centralantändning med vilka mer än 21 patroner kan avfyras utan omladdning, om de har en fast laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner, eller en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner,

Betänkande FvUB 37/2018 rd

b) långa halvautomatiska vapen med centralantändning med vilka mer än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om de har en fast laddningsanordning med kapacitet för mer än tio patroner, eller en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner,

6) ett kort halvautomatiskt skjutvapen, som konstruerats och tillverkats för att hållas med två händer och stödjas mot axeln eller annars avfyras med tvåhandsgrepp.

10 §

Särskilt farliga patroner och projektiler

Med *särskilt farliga projektiler* avses också projektiler, missiler och stridsspetsar som är avsedda att användas i de skjutvapen som avses i 9 § 1 punkten.

12 §

Modifiering och kommersiell ändring av skjutvapen och vapendelar

Med *modifiering av ett skjutvapen* avses en åtgärd till följd av vilken vapentypen, funktionssättet eller kalibern ändras, ett långt skjutvapen blir ett kort, eller ett kort skjutvapen blir ett långt, eller ett annat vapen än ett fickvapen blir ett fickvapen.

Med *modifiering av en vapendel* avses en sådan åtgärd på en vapendel till följd av vilken skjutvapnet ändras på ett sätt som nämns i 1 mom., om delen i fråga fästs på vapnet.

Med *temporär modifiering av ett skjutvapen* avses en åtgärd som leder till att vapentypen, funktionssättet eller kalibern ändras tillfälligt när ett vapens pipa eller slutstycke eller vardera byts. Som temporär modifiering betraktas dock inte en åtgärd som leder till att ett skjutvapen blir ett särskilt farligt skjutvapen eller ett annat vapen än ett fickvapen blir ett fickvapen.

Med *kommersiell ändring av skjutvapen och vapendelar* avses sådan strukturell bearbetning av ett skjutvapen eller en vapendel eller sådant utbyte av en vapendel, som inte leder till att skjutvapnets eller vapendelens typ, funktionssätt eller kaliber ändras.

14 §

Näring i vapenbranschen

Näringsarter i vapenbranschen är i kommersiellt syfte bedrivna

1) handel och byteshandel med samt förvaring och uthyrning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,

2) reparation, kommersiell ändring samt modifiering och tillverkning av skjutvapen och vapendelar,

3) mäkling av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,

4) transport av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler inom Finland samt ordnande av sådan överföring, utförelse eller införelse som avses i 16 § 2 mom. 3 punkten,

5) kommersiell tillverkning av patroner och särskilt farliga projektiler.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

15 §

Vapensamlare

Med *vapensamlare* avses i denna lag en fysisk person eller en sammanslutning eller stiftelse som är registrerad eller sköter ett offentligt uppdrag i Finland, som samlar och förvarar skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler för historiska, vetenskapliga, tekniska eller utbildnings- eller kulturarvsrelaterade ändamål, och som Polisstyrelsen på ansökan har godkänt som vapensamlare.

Om en i 1 mom. avsedd sammanslutning eller stiftelse är ett museum, ska museet uppfylla kriterierna för erhållande av statsandelar enligt 2 § i museilagen (729/1992) och vara öppet för allmänheten. Dessutom ska museets verksamhetsområde vara definierat som förvärv och förvaring av, forskning i och utställande av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler för kulturella, vetenskapliga, tekniska eller utbildnings-, kulturarvs- eller rekreationsrelaterade ändamål.

16 §

Definitioner som hänför sig till transport

I denna lag avses med

7) *europiskt skjutvapenpass* ett i artikel 1.3 i rådets direktiv om kontroll av förvärv och innehav av vapen (91/477/EEG), nedan vapendirektivet, avsett intyg som en myndighet i en medlemsstat i EU utfärdat över att den som anges i intyget har rätt att i den staten inneha sådana skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som antecknats i skjutvapenpasset.

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

4) övningar och tävlingar som hänför sig till det frivilliga försvarsarbetet, ordnas av försvarsmakten och leds av en anställd vid försvarsmakten med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som försvarsmakten äger,

7 a) reparation och modifiering av statens skjutvapen och vapendelar i fråga om anmälningar till vapenregistersystemet enligt 25 eller 42 c §,

Betänkande FvUB 37/2018 rd

18 §

Tillståndsplikt

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, krävs det tillstånd för

1) överföring och införsel till Finland, överföring och utförsel från Finland, transitering och mäkling i kommersiellt syfte, kommersiell förvaring, förvärv, innehav, uthyrning och tillverkning av samt handel och byteshandel med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,

2) reparation, kommersiell ändring och modifiering av skjutvapen och vapendelar i kommersiellt syfte, med undantag för temporär modifiering av vapen som en enskild person utför med vapendelar som innehas med stöd av tillstånd för innehav av vapendelar.

19 §

Undantag från tillståndsplikten

Följande är inte beroende av tillstånd:

1) sådan utförsel av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som sker för privat ändamål,

2) förvärv och innehav av vapendelar som reservdelar till ett sådant skjutvapen för vilket innehavaren har ett tillstånd som berättigar till innehav, dock högst en sådan mängd att ett annat skjutvapen inte kan sättas samman med hjälp av de vapendelar som förvärvats som reservdelar,

3) förvärv, innehav och överlåtelse av en ljuddämpare, om personen i fråga har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen,

4) förvärv av sådana laddningsanordningar med en kapacitet som överstiger 20 patroner som fogas till eller fästs vid korta halvautomatiska skjutvapen med centralantändning för den som har ett tillstånd som ger rätt att inneha ett särskilt farligt skjutvapen för det nämnda vapnet,

5) förvärv av sådana laddningsanordningar med en kapacitet som överstiger 10 patroner som fogas till eller fästs vid långa halvautomatiska skjutvapen med centralantändning för den som har ett tillstånd som ger rätt att inneha ett särskilt farligt skjutvapen för det nämnda vapnet,

6) transport av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i kommersiellt syfte och för transporten nödvändig förvaring, om den som utför transporten idkar yrkesmässig varutransport,

7) sådan tillverkning av andra än särskilt farliga patroner som sker för privat ändamål, om tillverkaren har ett tillstånd som berättigar till innehav av patronerna i fråga,

8) reparation för privat ändamål av ett skjutvapen eller en vapendel som innehas med stöd av behörigt tillstånd,

9) innehav av signalpistol ombord på utländska handels- och fritidsfartyg, om fartyget endast tillfälligt befinner sig inom Finlands territorialvatten,

10) utförsel och överföring från Finland, kommersiell transitering samt förvärv och innehav av effektiva luftvapen, om förvärvaren eller innehavaren har rätt att inneha ett skjutvapen,

11) förvärv och innehav av deaktiverade skjutvapen, om en anmälan om det har gjorts till polisinspektionen enligt 70 §.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Tillstånd krävs inte för transport och förvaring av sådana svartkrutvapen som tillverkats före 1890 och som endast lämpar sig för att avfyra med svartkrut. Tillstånd krävs inte heller för att ha sådana svartkrutvapen på museum eller i en samling, om det inte skjuts med vapnen. Bestämmelser om att också andra vapenhistoriskt värdefulla gamla skjutvapen kan befrias från tillståndsplikten under de förutsättningar som anges i detta moment kan utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Bestämmelser om vilka vapendelar som betraktas som reservdelar enligt 1 mom. 2 punkten kan utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

19 a §

Förbud mot att tillverka skjutvapen, vapendelar och patroner i vissa situationer

Skjutvapen, vapendelar eller patroner får inte tillverkas

- 1) av vapendelar som har förts in eller överförts till Finland på olaglig väg eller som olagligen har saluförts i Finland,
- 2) utan ett tillstånd som beviljats för det ändamålet, eller
- 3) utan att skjutvapnet eller vapendelen märks i enlighet med 110 b § och anmäls till vapenregistersystemet i enlighet med 25 § eller 42 c §.

Patroner får inte tillverkas utan tillstånd, utom för eget personligt bruk för ett sådant skjutvapen som tillverkaren har tillstånd att inneha.

20 §

Näringstillstånd i vapenbranschen

Tillstånd att idka näring i vapenbranschen (näringstillstånd i vapenbranschen) meddelas och återkallas av Polisstyrelsen.

Näringstillstånd i vapenbranschen kan meddelas en fysisk eller juridisk person som uppfyller kraven enligt 20 a §, om dennes näringsverksamhet helt eller delvis består av en eller flera näringar i vapenbranschen enligt 14 §.

Om avsikten är att hantera eller förvara skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler som en del av näringsverksamheten, är ett krav för att näringstillstånd i vapenbranschen ska meddelas dessutom att förvaringslokalerna av polisinrättningen på den ort där förvaringslokalerna är belägna har godkänts som säkra med beaktande av arten och omfattningen av sökandens näringsverksamhet i vapenbranschen.

20 a §

Förutsättningarna för beviljande av näringstillstånd i vapenbranschen

Näringstillstånd i vapenbranschen kan meddelas en fysisk person som

- 1) har fyllt 18 år,
- 2) har rätt att idka näring,
- 3) uppger en i 26 § avsedd ansvarig person som Polisstyrelsen godkänner,

Betänkande FvUB 37/2018 rd

4) på grund av sitt hälsotillstånd och uppförande är lämplig som näringsidkare i vapenbranschen,

5) har tillräcklig sakkunskap med tanke på näringsverksamhet i vapenbranschen,

6) inte är försatt i konkurs och vars rättshandlingsförmåga inte har begränsats, och

7) på grund av sin förmögenhet förmår sköta näringsverksamhet i vapenbranschen väl.

Näringsstillstånd i vapenbranschen kan meddelas en juridisk person, om

1) den på grund av sin förmögenhet förmår sköta verksamheten väl, och

2) de personer som ingår i dess förvaltningsorgan och dess verkställande direktör samt bolagsmännen i ett öppet bolag och de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag uppfyller kraven enligt 1 mom. 1–2, 4 och 6 punkten.

21 §

Innehållet i samt villkor, begränsningar och giltighetstid för näringsstillstånd i vapenbranschen

I ett näringsstillstånd i vapenbranschen ska nämnas verksamhetsställena eller det huvudsakliga verksamhetsstället för näringsidkaren i vapenbranschen, de näringar i vapenbranschen enligt 14 § som tillståndet gäller, samt hurudana skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler innehavaren av näringsstillståndet i vapenbranschen får förvärva och inneha för sin näringsverksamhet. I tillståndet ska också anges antalet ansvariga personer enligt 26 § och deras ansvarsområden. Verksamhet med stöd av ett näringsstillstånd i vapenbranschen får inte inledas förrän kraven på ansvariga personer enligt näringsstillståndet i vapenbranschen har uppfyllts. Tillståndet ger rätt att idka näring i vapenbranschen endast på ett verksamhetsställe som nämns i tillståndet. Temporärt får näring dock idkas även på något annat ställe.

Ett näringsstillstånd i vapenbranschen ger näringsidkaren rätt att utan vapentillstånd enligt 42 § för sin näringsverksamhet i vapenbranschen förvärva och inneha sådana skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som anges i tillståndet. Om ett näringsstillstånd i vapenbranschen enbart beviljats för sådan näringsverksamhet som avses i 14 § 3 och 4 punkten, ger tillståndet inte rätt att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Av grundad anledning kan i ett näringsstillstånd i vapenbranschen också inkluderas rätten att för näringsverksamheten förvärva och inneha särskilt farliga skjutvapen eller delar till dem. Den rätten ska uttryckligen nämnas i näringsstillståndet i vapenbranschen, och typerna av vapen och va-pendelar ska specificeras.

Polisstyrelsen kan till ett näringsstillstånd i vapenbranschen foga tidsmässiga, geografiska samt branschspecifika villkor och begränsningar som beror på verksamhetens art, omfattning, antalet verksamhetsställen och förvaringsställen hos tillståndshavaren, deras säkerhet och placering samt motsvarande omständigheter.

Polisstyrelsen kan ändra eller lägga till i 3 mom. avsedda villkor och begränsningar till följd av andra än temporära ändringar i verksamheten.

Tillståndet meddelas tills vidare, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. Polisstyrelsen utfärdar ett intyg över näringsstillstånd i vapenbranschen, som är i kraft högst fem år åt gången.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

22 §

Anmälan om ändring av näringsverksamhet i vapenbranschen

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska göra en ändringsanmälan till Polisstyrelsen skriftligen eller med hjälp av elektroniska tjänster enligt 119 a § om

1) ändringar av dess namn, firma, eller bolagsform, grundande och indragning av ett verksamhetsställe, ändringar i ett förvaringsutrymmes förhållanden eller placering, ibruktagande av ett nytt förvaringsutrymme och tagande ur bruk av ett förvaringsutrymme samt ändring av adressen till ett förvaringsutrymme,

2) byte av personer som ingår i dess förvaltningsorgan och dess verkställande direktör samt bolagsmännen i ett öppet bolag och de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag,

3) avslutande eller avbrytande för längre tid än en månad av dess verksamhet,

4) fortsättande av verksamheten efter ett i 3 punkten avsett avbrott.

En ändringsanmälan ska om möjligt göras före ändringen, men senast den sjunde dagen efter ändringen. Vid anmälan om en ändring enligt 1 mom. 2 punkten ska till ändringsanmälan fogas sådana handlingar som visar att den person som kommit i stället uppfyller förutsättningarna enligt 20 a § 2 mom. 2 punkten.

23 §

Upphörande och återkallelse av näringstillstånd i vapenbranschen

Ett näringstillstånd i vapenbranschen upphör

1) om den verksamhet som avses i tillståndet inte har inletts inom ett år från den dag tillståndet meddelades,

2) ett år efter att tillståndshavarens konkurs har inletts eller tillståndshavaren har avlidit.

Tillståndet ska återkallas, om tillståndshavaren

1) begär det, eller

2) inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillstånd enligt 20 § 3 mom. och 20 a §.

23 a §

Temporär återkallelse av giltigheten för näringstillstånd i vapenbranschen

När ett ärende om återkallelse enligt 23 § har väckts kan Polisstyrelsen temporärt återkalla giltigheten för ett näringstillstånd i vapenbranschen.

En temporär återkallelse är i kraft i högst tre månader. Polisstyrelsen kan av särskilda skäl förlänga en temporär återkallelse med högst sex månader åt gången, om utredningen av ärendet om återkallelse ännu pågår.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

24 §

Konkurs eller dödsfall för innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen

Konkurs- eller dödsboet efter en innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen får under ett år från konkursens början eller dödsdagen fortsätta att idka näring med stöd av det tillstånd som meddelats tillståndshavaren, om förutsättningarna för tillstånd enligt 20 och 20 a § fortfarande uppfylls.

Konkursboets förvaltare, dödsboets förvaltare eller någon annan som förvaltar boet ska underrätta Polisstyrelsen om en tillståndshavarens konkurs eller död, samt om förändringar i fråga om ansvariga personer enligt 26 § inom sju dagar från att konkursen inletts eller vetskapsfallet om dödsfallet.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om en vapennäringsidkares konkurs eller dödsfall tillämpas också när en sammanslutning eller en stiftelse har upphört enligt de bestämmelser som gäller dem.

25 §

Anmälan till vapenregistersystemet och förvarande av uppgifter

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska medan näringsverksamheten pågår till vapenregistersystemet anmäla identifieringsuppgifterna om skjutvapen, effektiva luftvapen, gasspray och vapendelar, namnet på och adressen och födelsetiden för överlåtaren eller utlånaren och förvärvaren eller låntagaren av ett föremål samt namnet på och adressen för den som gett i uppdrag att reparera eller modifiera ett föremål.

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska också anmäla om modifiering av skjutvapen som innehavaren av näringstillstånd innehar, samt om deaktivering och förstöring av vapen. Av anmälan ska framgå skjutvapnets eller vapendelens identifieringsuppgifter och vilken ändring som gjorts samt tidpunkten för ändringen.

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska också meddela identifieringsuppgifter för patroner och särskilt farliga projektiler eller föra in uppgifterna i det register som avses i 5 mom.

Anmälningar enligt 1–3 mom. ska göras med hjälp av elektroniska tjänster enligt 119 a § inom tio dagar från det att innehavaren av näringstillstånd i vapenbranschen har mottagit eller överlåtit det föremål som ska anmälas. Bestämmelser om anmälan av identifieringsuppgifter om skjutvapen och vapendelar vid överlåtelse av föremålet finns i 42 c §. Anmälan om överlåtelse av patroner och särskilt farliga projektiler ska göras i samband med överlåtelsen.

I ett register över patroner och särskilt farliga projektiler ska namnet på överlåtaren och förvärvaren av föremålet föras in. Personuppgifter i registret får endast lämnas ut till den tillsynsmyndighet som avses i 115 § för myndighetens tillsynsuppgifter. En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska på anfordran visa upp registret för polisen samt överlåta det till tillståndsmyndigheten när näringstillståndet i vapenbranschen upphör att gälla eller om det återkallas. Registret ska förvaras i minst 30 år efter det att den sista anteckningen har gjorts i det och det ska förstöras när det har gått 50 år sedan den senaste anteckningen gjordes i det.

Närmare bestämmelser om anmälan av identifieringsuppgifter om skjutvapen, effektiva luftvapen, gasspray, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler och om införande av uppgif-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

ter i det register som avses i 5 mom. samt om uppvisande och överlåtande av registret utfärdas genom förordning av statsrådet.

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen får avvika från anmälningssplikten enligt 1 mom., om innehavaren av ett skjutvapen eller en vapendel har lämnat skjutvapnet eller vapendelen till näringsidkaren och föremålet innehas av innehavaren av näringstillstånd i vapenbranschen i högst tio dagar.

26 §

Ansvarig person

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska i sin tjänst ha en eller flera ansvariga personer som godkänts i enlighet med 26 c §.

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska göra en anmälan till polisen inom sju dagar, när

- 1) en ansvarig person avgår från anställningen,
- 2) en ansvarig person inte längre sköter uppgifter enligt 26 b §, eller
- 3) en ansvarig persons godkännande löper ut.

En ansökan om godkännande av en ny ansvarig person ska göras inom 30 dagar från den händelse som avses i 2 mom. Ansökan krävs för att en i 26 a § avsedd ställföreträdare för en ansvarig person ska få sköta den ansvarige personens uppgifter. Ställföreträdaren får sköta uppgifterna till dess att en ny ansvarig person godkänns, dock högst under ett års tid.

26 a §

Ställföreträdare för en ansvarig person

Polisstyrelsen kan på ansökan av en innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen godkänna en ställföreträdare för en ansvarig person i situationer som avses i 26 § 2 mom. Den som godkänns som ställföreträdare ska i övrigt uppfylla kraven enligt 26 c §, men behöver inte avlägga provet för ansvariga personer. Vid behov kan villkor och begränsningar fogas till godkännandet.

26 b §

Ansvariga personers uppgifter

En ansvarig person svarar för att näringsverksamheten med stöd av näringstillstånd i vapenbranschen bedrivs i enlighet med denna lag och tillståndsvillkoren.

26 c §

Godkännande som ansvarig person

Polisstyrelsen kan på ansökan av den som innehar eller ansöker om näringstillstånd i vapenbranschen som ansvarig person godkänna den som

- 1) har gett sitt samtycke till uppgiften som ansvarig person,

Betänkande FvUB 37/2018 rd

- 2) har fyllt 18 år,
 - 3) har den förtrogenhet med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som uppgiften kräver,
 - 4) med godkänt resultat avlagt ett av Polisstyrelsen anordnat prov för ansvariga personer, och
 - 5) har ett giltigt vapenhanteringstillstånd enligt 27 § 1 mom.
- Ett godkännande som ansvarig person är i kraft tills vidare.

26 d §

Upphörande och återkallelse av godkännande som ansvarig person

Ett godkännande som ansvarig person upphör att gälla om den verksamhet som ligger till grund för godkännandet upphör eller den ansvariga personen inte längre är i tjänst hos den innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen som ansökt om godkännandet.

Polisstyrelsen ska återkalla ett godkännande som ansvarig person om innehavaren av näringstillstånd i vapenbranschen eller den ansvariga personen begär det.

Polisstyrelsen återkallar ett godkännande som ansvarig person helt eller för viss tid om den ansvariga personen

- 1) inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande som ansvarig person,
- 2) genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett sådant brott som visar att han eller hon är olämplig som ansvarig person, eller kan anses uppsåtligen ha förfarit väsentligt felaktigt i egenskap av ansvarig person.

Polisstyrelsen ska underrätta innehavaren av näringstillstånd i vapenbranschen när ett ärende som gäller återkallelse av en ansvarig persons godkännande har väckts.

26 e §

Temporär återkallelse av giltigheten för godkännande som ansvarig person

När ett ärende om återkallelse enligt 26 d § har väckts kan Polisstyrelsen återkalla giltigheten för ett näringstillstånd i vapenbranschen temporärt.

En temporär återkallelse är i kraft i högst tre månader. Polisstyrelsen kan av särskilda skäl förlänga en temporär återkallelse med högst sex månader åt gången, om utredningen av ärendet om återkallelse ännu pågår.

27 §

Vapenhanteringstillstånd

Den som är anställd hos en innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen och transporterar, förvarar eller annars hanterar skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler ska ha tillstånd till det (vapenhanteringstillstånd). Tillståndet ger också rätt att skjuta med skjutvapen i förevisnings-, provnings- eller utbildningssyfte, om det är nödvändigt med tanke på den näringsverksamhet i vapenbranschen för vilken vapenhanteringstillståndet meddelats.

Vapenhanteringstillstånd kan också meddelas för tillfällig i 1 mom. avsedd vapenhantering som sker i arbetet.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Vapenhanteringstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som utifrån sitt hälsotillstånd och uppförande ska anses lämplig till i 1 mom. avsedd vapenhantering, och vars arbetsuppgifter kräver det. Ett vapenhanteringstillstånd som meddelas en person som inte har fyllt 20 år ska förenas med ett villkor om att tillståndet inte ger tillståndshavaren rätt att hantera sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten eller sådana särskilt farliga skjutvapen eller delar till dem som avses i 9 § 5 punkten underpunkt a förrän tillståndshavaren han eller hon har fyllt 20 år.

Polisinrättningen kan på ansökan meddela och återkalla vapenhanteringstillstånd. Sökanden ska infinna sig personligen vid polisinrättningen, om det behövs av särskilda skäl.

När ett vapenhanteringstillstånd meddelas i enlighet med ansökan ges sökanden varken ett separat förvaltningsbeslut eller en besväransvisning.

28 §

Vapenhanteringstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor

Ett vapenhanteringstillstånd gäller endast när tillståndshavaren arbetar för den arbetsgivare som nämns i tillståndsansökan. En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska underrätta polisen när anställningen för en innehavare av vapenhanteringstillstånd upphör.

28 a §

Vapenhanteringskort

Polisinrättningen ger innehavare av vapenhanteringstillstånd ett vapenhanteringskort. Vapenhanteringskortet ska medföras i sådana uppgifter som kräver vapenhanteringstillstånd och det ska uppvisas på begäran. Innan vapenhanteringskortet överläts ger polisinrättningen innehavaren av vapenhanteringstillstånd ett tidsbestämt intyg över att vapenhanteringstillstånd meddelats. Intyget styrker vapenhanteringstillståndets giltighet innan vapenhanteringskortet överlämnas till innehavaren av vapenhanteringstillstånd.

Vapenhanteringskortet ska genast överlämnas till polisen om vapenhanteringstillståndet har återkallats, eller om ett nytt vapenhanteringskort överläts till innehavaren av vapenhanteringstillstånd.

29 §

Vapenhanteringstillstånds upphörande

Ett vapenhanteringstillstånd upphör att gälla när den näringsverksamhet i vapenbranschen som ligger till grund för tillståndet upphör eller när tillståndshavaren inte längre är anställd hos den arbetsgivare som nämns i tillståndet.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

29 a §

Temporär återkallelse av vapenhanteringstillståndets giltighet

När ett ärende om återkallelse enligt 67 § har väckts kan Polisstyrelsen återkalla giltigheten för ett vapenhanteringstillstånd temporärt.

En temporär återkallelse är i kraft i högst tre månader. Polisen kan av särskilda skäl förlänga en temporär återkallelse med högst sex månader åt gången, om utredning av ärendet om återkallelse ännu pågår.

30 §

Varning och utnämmande av en ny ansvarig person

I de fall som avses i 23 § 3 mom. 2 punkten kan tillståndsmyndigheten ge en innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen en varning i stället för att återkalla tillståndet, om tillståndshavaren har avhjälpt de konstaterade bristerna i näringsverksamheten i vapenbranschen och det med hänsyn till omständigheterna vore oskäligt att återkalla tillståndet. Om den ansvariga personen har handlat på ett sätt som avses i den nämnda punkten, kan tillståndsmyndigheten bestämma att innehavaren av näringstillstånd i vapenbranschen ska anmäla en ny ansvarig person.

42 § (Ny)

Vapentillstånd

Vapentillstånd är ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel. Ett vapentillstånd kan förenas med rätt att förvärva (förvävrätt) eller för privat ändamål tillverka eller modifiera ett skjutvapen eller en vapendel (rätt till privat tillverkning). Vapentillstånd meddelas och återkallas av en polisinrättning. Vapentillstånd förenad med förvävrätt eller rätt till privat tillverkning av särskilt farligt skjutvapen och delar till ett sådant meddelas och återkallas dock av Polisstyrelsen **eller en polisenhet som Polisstyrelsen har förordnat till uppgiften**.

Tillståndsansökan ska lämnas in till en polisinrättning. Ansökan får lämnas in med hjälp av elektroniska tjänster. Sökanden eller den vapenansvarige i en sammanslutning eller stiftelse ska dock på begäran infinna sig personligen vid polisinrättningen. Av särskilda skäl kan ansökan lämnas in också till en finsk beskickning i utlandet.

En sökande som inte har hemkommun i Finland ska visa upp ett av en myndighet i bosättningslandet meddelat samtycke till förvärv av det skjutvapen, det effektiva luftvapen eller den vapendel som ansökan avser. Sökanden ska dessutom lämna skriftlig utredning om sin avsikt att inneha skjutvapnet eller vapendelen i Finland.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

42 b §

Beslut samt giltighetstid och tillståndsvillkor

Vapentillståndet gäller tills vidare, om inte tillståndet av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. Det första vapentillstånd som meddelas en fysisk person för användningssyften enligt 43 § 1 mom. 1, 2 eller 4 punkten beviljas för ett skjutvapen inom en kategori som omfattar de vapentyper som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten eller för ett skjutvapen enligt 9 § 5 a punkten för viss tid på högst fem år. Samtliga vapentillstånd som meddelas tillståndshavaren för skjutvapen inom samma vapenkategori som det första vapentillståndet och som meddelas medan det första vapentillståndet är i kraft meddelas för viss tid och upphör att gälla senast vid samma tidpunkt som det första vapentillståndet. För arbete där ett skjutvapen är nödvändigt meddelas vapentillstånd dock för högst fem år i sänder. I ett sådant vapentillstånd ska det tas in ett villkor om att tillståndet är i kraft endast så länge tillståndshavaren sköter arbetsuppgiften i fråga. Vapentillstånd för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under en vapentillståndshavares vårdnad meddelas för viss tid som går ut senast när den yngsta innehavaren av parallelltillstånd enligt 54 § fyller 19 år.

Om vapentillstånd har meddelats på grundval av ett godkännande som vapensamlare kan tillståndsmyndigheten ta in ett villkor enligt vilket det inte är tillåtet att skjuta med vapnet. Ett vapentillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under en vapentillståndshavares vårdnad ska förenas med ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

42 c §

Anmälan till polisen av identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar

Identifieringsuppgifterna om skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar, namnet på samt adress och födelsetid för överlåtare och förvärvare, namnet på den som gett ett uppdrag avseende reparation eller modifiering samt namnet på och adress och födelsetid för utlånare och låntagare **av skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar** ska anmälas till polisen skriftligen eller med hjälp av i 119 a § avsedda elektroniska tjänster. Om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller vapendelar som kan monteras till ett skjutvapen förvaras annat än tillfälligt på det sätt som avses i 106 § 1 mom. 2 punkten hos någon annan än innehavaren till ett tillstånd som ger rätt att inneha vapnet, ska de uppgifter som behövs för att identifiera förvararen och förvaringsplatsen anmälas till polisen. Dessutom ska uppgifter om modifiering av skjutvapen anmälas, om skjutvapnets typ, funktionssätt eller kaliber ändras eller vapnet deaktiveras eller förstörs. Av anmälan ska framgå tidpunkten för åtgärden.

Uppgifterna enligt 1 mom. ska lämnas av

1) överlåtaren eller utlånaren vid överlåtelse, utlåning eller återlämnande av utlånat vapen, om överlåtaren eller utlånaren är en innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen enligt 20 §, eller

Betänkande FvUB 37/2018 rd

2) i andra fall än de som avses i 1 punkten av den vapentillståndshavare som förvärvat, lånat, tillverkat eller modifierat föremålet inom 30 dagar från förvärvet, lånet, tillverkningen eller modifieringen av föremålet.

En utlånare av skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar får avvika från anmälningsplikten enligt 1 mom. om föremålet är i låntagarens besittning i högst 30 dagar från utlåningen.

Närmare bestämmelser om förfarandena för och innehållet i anmälan av identifieringsupp-gifter om skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar utfärdas genom förordning av statsrådet.

43 §

Godtagbara användningssyften

Vapentillstånd kan meddelas för

- 1) sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen,
- 2) sport- och hobbysskytte,
- 3) arbete där ett vapen är nödvändigt,
- 4) uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning,
- 5) samling och förvaring enligt en vapensamlares samlingsplan för skjutvapen eller vapendelar,
- 6) förvaring som minnessak,
- 7) signalering,
- 8) förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen avsett att innehållas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad,

9) ordnande av sådan skytteutbildning som utgör utbildning som främjar den militära förmågan enligt 2 § 2 mom. i lagen om frivilligt försvar (556/2007), samt för deltagande i sådan utbildning med i 9 § 5 punkten underpunkt b i denna lag avsedda skjutvapen eller delar till dem.

För förvaring som minnessak kan tillstånd meddelas för förvärv av annat än ett särskilt farligt skjutvapen eller en del till ett sådant i enskilda fall, om sökanden visar att skjutvapnet eller vapendelen har ett särskilt historiskt värde eller annat affektionsvärde för sökanden. Då kan vapentillståndet förenas med ett villkor om att det inte är tillåtet att skjuta med skjutvapnet.

44 §

Allmänna krav som gäller skjutvapen och vapendelar som förvärvas

Vapentillstånd kan endast meddelas för ett sådant skjutvapen eller en sådan vapendel som på basis av antalet patroner i magasinet, kaliber eller andra egenskaper inte är onödigt eldkraftigt och effektivt för det användningssyfte som sökanden angett och som lämpar sig väl för det syftet. Om det användningssyfte som sökanden har angett är sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, ska vid bedömningen av skjutvapnets lämplighet dessutom jaktlagen (615/1993) iakttagas. För sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen kan vapentillstånd inte meddelas för i 6 § 2 mom. 4–7 punkten i denna lag avsett skjutvapen, med undantag för miniatyrpistol med enkelskott och miniatyrrevolver.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

~~Vapentillstånd för sådana skjutvapen som avses i 9 § 6 punkten kan meddelas vapensamlare för musei- eller samlarändamål, för förvaring som minnessak samt för arbete där vapnet är nödvändigt.~~

44 a §

Begränsningar för förvärv av fickvapen och delar till dem

Om de i 44 § avsedda allmänna kraven för skjutvapen och vapendelar som förvärvas är uppfyllda får vapentillstånd för fickvapen och delar till dem endast meddelas vapensamlare för musei- eller samlarändamål, för förvaring som minnessak samt för arbete där vapnet är nödvändigt.

44 b §

Begränsningar för förvärv av särskilt farliga skjutvapen och delar till dem

Utöver vad som föreskrivs i 44 §, får vapentillstånd för i 9 § 1, 2 och 4–6 punkten avsedda särskilt farliga skjutvapen och delar till dem endast meddelas

- 1) en vapensamlare för samling eller förvaring av skjutvapen eller vapendelar,
- 2) av särskilda skäl för arbete där vapnet är nödvändigt, eller
- 3) för viss tid för uppvisning, filminspelning eller något annat motsvarande syfte.

Dessutom får vapentillstånd meddelas för i 9 § 5 punkten underpunkt b avsedda särskilt farliga skjutvapen och delar till dem för ordnande av eller deltagande i **Försvarsutbildningsföreningens** skytteutbildning enligt 2 § 2 mom. i lagen om frivilligt försvar som främjar den militära förmågan.

Dessutom får vapentillstånd meddelas fysiska personer för sådana särskilt farliga skjutvapen eller vapendelar som avses i 9 § 5 punkten underpunkterna a och b för sportskytte, förutsatt att sökanden är och under de 12 månader som föregått ansökan har varit medlem i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen (503/1989).

Dessutom får vapentillstånd meddelas sammanslutningar och stiftelser för i 9 § 5 punkten underpunkt a och b avsedda särskilt farliga skjutvapen eller delar till dem för sportskytteutbildning.

Vapentillstånd för skjutvapen maskerade som andra föremål enligt 9 § 3 punkten eller för en del till ett sådant kan meddelas endast av särskilda skäl.

45 §

Krav som gäller en fysisk person som innehavare av vapentillstånd

Vapentillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som utifrån sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar.

Tillståndsmyndigheten har rätt att få en medicinsk bedömning av sökanden, om tillståndsmyndigheten utifrån tillgänglig information eller en intervju med sökanden har anledning att ifrågasätta att sökanden som person är lämplig att inneha ett skjutvapen. Trots tystnadsplikten har tillståndsmyndigheten rätt att i den medicinska bedömningen få sådana hälsouppgifter om sökanden som är nödvändiga när tillståndsmyndigheten bedömer om sökanden är lämplig att inneha ett skjutvapen.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

En värnpliktig person ska på begäran visa upp utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst. Om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst ska han på begäran visa upp ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, samt orsakerna till detta.

Vapentillstånd för sådana särskilt farliga skjutvapen och vapendelar som anges i 9 § samt för pistol, miniatyrpistol, revolver och miniatyrrevolver samt för delar till dem kan endast meddelas personer som har fyllt 20 år.

Vapentillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten och som används för sport- eller hobbyskytte och för ett sådant i 9 § 5 punkten underpunkt a avsett särskilt farligt skjutvapen och en del till det som används för sportskytte kan meddelas en fysisk person endast om denne visar upp ett intyg över sin hobby, som han eller hon ska ha utövat aktivt i minst två års tid. Intyget ska vara utfärdat av en skytteinstruktör i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen.

Hälften av den tjänstgöring som en värnpliktig har fullgjort i vapentjänst eller hälften av den tjänstgöring som har fullgjorts i frivillig militärtjänst för kvinnor räknas in i den tvååriga period under vilken hobbyn fortsatt ska ha utövats aktivt. Vapentillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten och för en del till det och som används för sport- eller hobbyskytte kan meddelas också om personen visar upp en tillförlitlig utredning över sitt sportskytte eller sin hobby och ett intyg från den statliga myndighet som är personens arbetsgivare över att personen i sina tjänsteuppdrag bär ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten.

Vapentillstånd för ett sådant i 9 § 5 punkten underpunkt b avsett särskilt farligt skjutvapen och en del till det som används för sportskytte kan meddelas en fysisk person endast om denne visar upp ett intyg över **sportskyttet eller** sin hobby, som han eller hon ska ha utövat aktivt i minst 12 månaders tid. Intyget ska vara utfärdat av en skytteinstruktör i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen.

Vapentillstånd för ett i 9 § 5 punkten underpunkt b avsett särskilt farligt skjutvapen och en del till det för ett användningssyfte enligt 43 § 1 mom. 9 punkten kan meddelas endast sådana fysiska personer som uppvisar ett intyg från Försvarsutbildningsföreningen över att de aktivt under minst 12 månaders tid före ansökan har deltagit i sådan skytteutbildning enligt lagen om frivilligt försvar som främjar den militära förmågan med ett skjutvapen av den typ för vilket vapentillstånd ansöks, samt ett intyg enligt lagen om frivilligt försvar över att de med godkänt resultat avlagt ett skjutprov. Intyget från Försvarsutbildningsföreningen **över deltagande i skytteutbildning som främjar den militära förmågan** kan delvis ersättas med annan tillförlitlig utredning över aktiv skyttraning som reservist. Till perioden på ett år med aktiv hobbyverksamhet räknas hälften av den tid under vilken sökanden har fullgjort vapentjänst som värnpliktig eller hälften av den tid under vilken sökanden har fullgjort frivillig militärtjänst för kvinnor.

När tillstånd söks

1) för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen ska sökanden lämna en tillförlitlig utredning om sin hobby och, om ansökan gäller ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 5 eller 7 punkten, dessutom ett intyg som har utfärdats av en jaktvårdsförening över att sökanden aktivt utövar sin hobby,

2) för sport- och hobbyskytte ska sökanden lämna en tillförlitlig utredning över sin hobby,

3) för ett i 9 § 5 punkten underpunkterna a eller b avsett särskilt farligt skjutvapen eller en särskilt farlig vapendel för sportskytte, ska sökanden visa upp ett intyg över att sökanden är och under de 12 månader som föregått ansökan har varit medlem i en förening som har ett tillstånd en-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

ligt 4 § i föreningslagen och tillförlitlig utredning över att sökanden tränar aktivt eller deltar i skyttetävlingar med den vapentyp för vilken tillstånd söks,

4) för arbete ska sökanden lämna en utredning om att han eller hon genom sin utbildning eller annars är tillräckligt förtrogen med hur skjutvapnet ska hanteras på ett säkert sätt och att han eller hon har godtagbara skäl för att bära skjutvapen i sitt arbete,

5) för skjutvapen och vapendelar enligt 9 § 5 punkten underpunkt b för ett användnings-syfte som avses i 43 § 1 mom. 9 punkten ska **tillståndsmyndigheten Polisstyrelsen** begära ett motiverat utlåtande av Försvarmakten; Försvarmakten kan ge ett förordande utlåtande till en sökande som är placeringsduglig, och som Försvarmakten anser ha behov av träning med skjutvapnet eller vapendelen i fråga för att upprätthålla skjutskickligheten som reservist. **Tillstånd för skjutvapen enligt denna punkt kan inte beviljas om Försvarmakten inte ger ett förordande utlåtande.**

Tillstånd att samla och förvara skjutvapen eller vapendelar kan endast meddelas sådana vapensamlare vars förvaringslokaler för skjutvapen och vapendelar har godkänts av en polisinspektion. Ett tillstånd enligt 43 § 1 mom. 8 punkten kan meddelas när en person som står under tillståndssökandens vårdnad har lämnat in en ansökan om parallelltillstånd enligt 54 § och tillståndsmyndigheten har kontrollerat att förutsättningarna i den paragrafen för meddelande av ett parallelltillstånd är uppfyllda.

Den hobby som avses i 78 mom. 1 punkten kan betraktas som aktiv om skjutandet av djur med ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 5 eller 7 punkten är jakt som bedrivs regelbundet under en jaktsäsong och för vilken något annat än ett skjutvapen som avses i de nämnda lag-rummen inte är väl lämpat. Med skjutande av djur avses att ett djur som finns i ett gryt, en fälla eller annars i liknande förhållanden avlivas i samband med jakt. Sport- och hobbyskytte betraktas som aktivt när det är fråga om träningar i någon skyttegren, deltagande i skyttetävlingar, verksamhet som funktionär vid tävlingar och verksamhet som tränare eller som instruktör vid användningen av skjutvapen eller deltagande i sådan skytteutbildning enligt lagen om frivilligt försvar som främjar den militära förmågan med skjutvapen av den typ för vilken tillstånd söks.

45 a §

Krav som gäller en sammanslutning eller stiftelse som innehavare av vapentillstånd

Vapentillstånd kan meddelas en sammanslutning eller stiftelse som är registrerad i Finland eller som sköter offentliga uppdrag och som utifrån syftet med verksamheten och andra omständigheter kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Vapentillstånd kan meddelas endast en sökande vars förvaringslokaler för skjutvapen och vapendelar har godkänts av polisinspektionen på den ort där förvaringslokalerna finns och som har en i 45 b § avsedd vapenansvarig.

~~Beträffande de krav som gäller innehavaren av ett vapentillstånd iakttas dessutom 45 § 9 och 10 mom.~~

~~Utöver det som föreskrivs i 44 b § får~~ Vapentillstånd för i 9 § 5 punkten underpunkt b avsedda särskilt farliga skjutvapen och delar till dem **får** med stöd av 1 mom. meddelas Försvarsutbildningsföreningen för ordnande av skytteutbildning såsom sådan utbildning som främjar den militära förmågan enligt 2 § 2 mom. i lagen om frivilligt försvar, och vapentillstånd för i 9 § 5 punkten underpunkt a och b avsedda särskilt farliga vapen och delar till dem får meddelas sammanslutningar och stiftelser för sportskytteutbildning.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

45 b §

Vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse

Den vapenansvarige godkänns och godkännandet återkallas av polisen på sammanslutningens eller stiftelsens hemort. Polisen kan kräva att det finns fler än en vapenansvarig, om det behövs med beaktande av sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet. Som vapenansvarig kan godkännas en person som har fyllt 18 år och som utifrån sitt hälsotillstånd, sitt uppförande och sin förtrogenhet med skjutvapen och vapendelar kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Om den vapenansvarige ansvarar för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten i denna lag för en sammanslutnings räkning kan som vapenansvarig endast godkännas en person som har fyllt 20 år.

45 c §

Skjutledare vid Försvarsutbildningsföreningen

En i 20 b § 1 mom. i lagen om frivilligt försvar avsedd skjutledare vid Försvarsutbildningsföreningen ska med avseende på sitt hälsotillstånd och uppförande vara lämplig att inneha och förvara skjutvapen, vapendelar och patroner. På begäran av Försvarsmakten ger polisen ett utlåtande om den ovan avsedda lämpligheten när det gäller den som övervägs som skjutledare vid Försvarsutbildningsföreningen.

En skjutledare får när han eller hon ordnar sådan skytteutbildning som främjar den militära förmågan enligt 20 a § i lagen om frivilligt försvar inneha och förvara skjutvapen, vapendelar och patroner som ägs eller innehas av Försvarsutbildningsföreningen samt upplåta dessa skjutvapen och vapendelar för användning under hans eller hennes direkta övervakning i enlighet med 88 § i skjutvapenlagen.

45 d §

Övervakning av förutsättningar för vapentillstånd

Vid tillståndsprövningen när det gäller vapentillstånd, näringstillstånd i vapenbranschen och vapenhanteringstillstånd och vid övervakningen av att förutsättningarna för tillstånden fortfarande föreligger bedöms och övervakas lämpligheten enligt 45 § kontinuerligt utifrån de uppgifter som kan hämtas ur de datasystem polisen har tillgång till och omständigheter som annars kommer till polisens kännedom. Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003).

Det som i 1 mom. föreskrivs om bedömning och övervakning av lämplighet tillämpas också vid prövning av godkännande av den ansvariga person som en innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen förutsätts ha, vid prövning av godkännande av vapensamlare och vapenansvariga samt vid bedömning och övervakning av giltigheten för förutsättningarna för godkännande.

Den myndighet som meddelar ett tillstånd eller godkännande svarar för bedömningen och övervakningen av lämpligheten.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

45 e §

Godkännande som skytteinstruktör

Som skytteinstruktör kan godkännas en person som

- 1) har fyllt 20 år och gett sitt samtycke till uppdraget,
- 2) har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen,
- 3) är medlem i eller anställd hos en förening som avses i 4 § i föreningslagen, samt
- 4) med godkänt resultat har fullgjort en av polisen ordnad utbildning som uppfyller de krav som Polisstyrelsen fastställt (*utbildning för skytteinstruktörer*) och som åtminstone omfattar ämnen med anknytning till lagstiftningen om skjutvapen, säker hantering och förvaring av skjutvapen, skytteinstruktörers rättigheter och skyldigheter samt tjänstgöring som instruktör.

Ett godkännande som skytteinstruktör är i kraft högst tio år.

Polisen godkänner skytteinstruktörer på ansökan av föreningen. Godkännandet kan förenas med villkor och begränsningar. Polisen kan ändra dessa villkor och begränsningar eller återkalla godkännandet, om förutsättningarna för godkännande enligt 1 mom. inte längre föreligger.

47 §

Förvärvstillstånd för utomlands bosatt person

Tillstånd för en utomlands bosatt person att förvärva ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler (*förvärvstillstånd för utomlands bosatt person*) meddelas och återkallas av den myndighet som meddelar tillstånd för utförelse eller överföring från Finland av sådana föremål. Tillståndet berättigar till förvärv av det skjutvapen, den vapendel, de patroner och de särskilt farliga projektiler som nämns i tillståndet. Tillståndet berättigar inte till innehav av föremålen och de får inte överlåtas till tillståndshavaren i Finland, utan de ska utan dröjsmål sändas till den adress i tillståndshavarens bosättningsland som nämns i tillståndet.

53 a §

Påvisande av aktiv hobbyverksamhet

En fysisk person som har ett sådant innehavstillstånd till ett i 6 § 2 mom. 4–7 punkten avsett skjutvapen, ett särskilt farligt skjutvapen eller ett halvautomatiskt skjutvapen som gäller tills vidare ska fem år efter det att tillståndet meddelades, och därefter med fem års mellanrum, till tillståndsmyndigheten lämna in en utredning över att förutsättningarna för tillstånd enligt 45 § 5–11 mom. fortfarande föreligger. Utredningen ska visa att tillståndshavaren fortfarande aktivt utövar den verksamhet som ligger till grund för tillståndet eller någon annan sådan verksamhet för vilken tillståndet hade kunnat meddelas.

Tillståndsmyndigheten kan vid behov av tillståndshavaren kräva också annan utredning som gäller hobbyverksamheten.

Den som meddelats tillstånd för innehav av ett skjutvapen på grundval av ett godkännande som vapensamlare ska dock lämna in utredning enligt 1–2 mom. endast om tillståndsmyndigheten begär det särskilt.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

57 §

Godkännande som vapensamlare

En vapensamlare godkänns och godkännandet återkallas av Polisstyrelsen.

Som vapensamlare kan godkännas en fysisk person som uppfyller kraven enligt 45 § 1 mom. Som vapensamlare kan också godkännas en sammanslutning eller stiftelse som är registrerad i Finland eller som i Finland sköter offentliga uppdrag, som uppfyller kraven enligt 45 a § och som har en vapenansvarig enligt 45 b §. Ett godkännande kan meddelas en sökande som lägger fram en godtagbar plan för systematiskt samlande och systematisk förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler för syften som rör historia, vetenskap, teknik, utbildning eller kulturarv. Planen också ska också innehålla en redogörelse för säker förvaring av skjutvapnen, vapendelarna, patronerna eller de särskilt farliga projektilerna. En förutsättning för meddelande av godkännande är att en sökande som är en fysisk person och en vapenansvarig har sådan vapenhistorisk och vapenteknisk sakkunskap som bedrivandet av verksamheten kräver.

Ansökan lämnas skriftligen till polisen.

58 §

Innehållet i godkännandet som vapensamlare och dess giltighetstid

I godkännandet som vapensamlare ska nämnas vilka skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler godkännandet gäller. Den myndighet som meddelar godkännandet kan begränsa det på grundval av vapensamlarens vapenhistoriska och vapentekniska sakkunskap, samlingsområdet och en helhetsbedömning av hobbyverksamheten.

Godkännandet meddelas tills vidare, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för viss tid.

Den som godkänts som vapensamlare ska i enlighet med 42 § för innehav av skjutvapen och vapendelar ansöka om vapentillstånd, som kan förenas med förvärvsrätt och rätt till privat tillverkning.

Den som godkänts som vapensamlare ska i enlighet med 62 § ansöka om skjutförnödenhetstillstånd för förvärv av patroner och särskilt farliga projektiler.

Den som godkänts som vapensamlare ska i ett register föra in uppgifterna om de patroner och särskilt farliga projektiler som förvärvats och innehas med stöd av skjutförnödenhetstillståndet. Registret ska på begäran visas upp för polisen.

Tillståndsmyndigheten kan förena ett godkännande som vapensamlare med behövliga villkor och begränsningar, och vid behov ändra eller utöka dem.

59 §

Ändringar i vapensamlarens förvaringslokaler för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler

En vapensamlare ska anmäla ändringar i fråga om säkerheten eller placeringen för förvaringslokaler för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler till polisen. De ändrade förvaringslokalerna ska godkännas av polisen.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

61 §

Förvärv och innehav av patroner

Ett vapentillstånd och ett parallelltillstånd berättigar till förvärv och innehav av sådana andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för användning i tillståndshavarens skjutvapen eller i ett sådant skjutvapen som tillståndshavaren har rätt att låna ut i enlighet med 87 § 1 mom. Innehavare av ett europeiskt skjutvapenpass, ett privat införseltillstånd som ger rätt att inneha ett skjutvapen eller ett tillstånd att inneha ett skjutvapen som har meddelats i Norge, Sverige, Island eller Danmark har rätt att vid vistelse i Finland förvärva och inneha sådana andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för att användas i vapnet. I tillståndet kan tillståndsmyndigheten dock ta in ett villkor om att tillståndet inte berättigar till förvärv och innehav av patroner som lämpar sig för ett vapen som hör till en samling som innehas av en vapensamlare eller som förvaras som minnessak.

62 §

Skjutförnödenhetstillstånd

Tillstånd att förvärva, tillverka och inneha patroner och särskilt farliga projektiler (*skjutförnödenhetstillstånd*) meddelas och återkallas av en polisinrättning.

Tillstånd kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 § 1–8 mom. eller 45 a § 1 mom., med iakttagande av vad som i 42 § 2 och 3 mom. föreskrivs om vapentillstånd.

Tillstånd att förvärva, tillverka och inneha särskilt farliga patroner och projektiler kan meddelas endast om det finns särskilda skäl till det och den allmänna ordningen och säkerheten inte äventyras. Tillståndet kan förenas med villkor om att användning av särskilt farliga patroner och projektiler i särskilt farliga skjutvapen är förbjuden. Dessutom kan tillståndet förenas med villkor genom vilket förvärv, tillverkning och innehav av särskilt farliga patroner och projektiler begränsas kvantitativt eller på något annat sätt.

Skjutförnödenhetstillstånd för att förvärva, tillverka och inneha patroner och särskilt farliga projektiler kan meddelas vapensamlare.

66 a §

När ett ärende om återkallelse av tillstånd inleds

Ett ärende om återkallelse av ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler ska inledas, om

1) förutsättningarna för återkallelse av tillstånd enligt 67 § 1 mom. 2 och 3 punkten uppfylls, eller

2) det finns grundad anledning att misstänka att förutsättningarna enligt 67 § 1 mom. 4–8 punkten och 67 § 2 mom. samt 67 b § för återkallelse av tillstånd uppfylls.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

67 §

Återkallelse av tillstånd

Ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler eller ett vapenhanteringstillstånd ska återkallas

- 1) på begäran av tillståndshavaren,
- 2) om vårdnadshavarna återkallar sitt samtycke till ett tillstånd att inneha ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler,
- 3) om innehavaren av vapentillståndet eller staten återkallar ett samtycke enligt 54 § 1 mom.,
- 4) om tillståndshavaren har gjort sig skyldig till ett brott som utvisar våldsamt uppförande, ett brott enligt 50 kap. 2 eller 4 a § i strafflagen eller något annat brott som visar att han eller hon inte är lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler,
- 5) om tillståndshavaren på grund av sitt hälsotillstånd eller ett levnadssätt eller uppförande som äventyrar hans eller hennes egen eller andras säkerhet inte kan anses lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler,
- 6) om tillståndshavaren har gjort sig skyldig till grovt skjutvapenbrott,
- 7) om sammanslutningen eller stiftelsen inte längre uppfyller kraven i 45 a § 1 eller 2 mom., eller
- 8) om skjutvapnet eller vapendelen har förkommit eller stulits.

Ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler samt ett vapenhanteringstillstånd kan återkallas, om

- 1) tillståndshavaren har gjort sig skyldig till ett brott enligt 50 kap. 1, 2 a eller 4 § i strafflagen, skjutvapenbrott eller skjutvapenförseelse eller någon annan straffbar gärning vid vilken skjutvapen har använts,
- 2) tillståndshavaren har brutit mot tillståndsvillkoren eller annars visat likgiltighet i fråga om iakttagandet av de bestämmelser som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler,
- 3) sammanslutningen eller stiftelsen eller dess i 45 b § avsedda vapenansvariga har brutit mot denna lag, mot de bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller mot tillståndsvillkoren eller annars visat likgiltighet i fråga om iakttagandet av de bestämmelser som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler,
- 4) tillståndshavaren annat än tillfälligt har upphört att bära skjutvapen eller har upphört med den hobbyverksamhet på grund av vilken tillstånd att bära skjutvapen har beviljats,
- 5) innehavet av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler på något annat sätt än vad som avses i 1–4 punkten av synnerligen vägande skäl äventyrar allmän ordning eller säkerhet, eller
- 6) innehavet av ett skjutvapen inte längre är nödvändigt för arbetet.

Den myndighet som återkallar ett parallelltillstånd ska meddela innehavaren av vapentillståndet om återkallande av parallelltillståndet.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

67 b §

Återkallelse av tillstånd i vissa situationer

Sådana tillstånd och godkännanden samt vapenhanteringstillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen enligt 6 § 2 mom. 4–7 och 12 punkten som avfyrrar självladdande enkelskott enligt 7 § 2 mom. 3 punkten ska återkallas, om innehavaren innehar en laddningsanordning enligt 3 § 2 mom. utan ett sådant tillstånd som ger rätt att inneha den.

67 c §

Upphörande och återkallande av godkännande som skytteinstruktör

Ett godkännande som skytteinstruktör upphör att gälla när skytteinstruktören dör eller när den förening som har ansökt om godkännandet upphör.

Ett godkännande som skytteinstruktör ska återkallas, om föreningen eller instruktören begär det.

Ett godkännande som skytteinstruktör kan återkallas på de grunder som anges i 67 § 2 mom. 1–4 punkten. Ett godkännande kan också återkallas, om skytteinstruktören på ett väsentligt sätt bryter mot de villkor och begränsningar som fogats till beslutet om godkännande eller om han eller hon inte längre är medlem i eller anställd hos en sådan förening som avses i 4 § i föreningslagen. Polisinspektionen ska anmäla återkallandet av ett godkännande som skytteinstruktör till den förening som har ansökt om godkännandet.

68 §

Upphörande och återkallelse av godkännande som vapensamlare

Ett godkännande som vapensamlare upphör att gälla när vapensamlaren dör eller när sammanlutningen, stiftelsen eller museet upphör enligt de bestämmelser som gäller dem.

68 a §

Undantag från återkallelse av tillstånd och godkännande

Gör en tillståndshavare, en vapenansvarig enligt 45 b § eller en person som godkänts som vapenansvarig eller vapensamlare på eget initiativ en anmälan till polisen om olovliga skjutvapen, vapendelar, patroner, laddningsanordningar eller särskilt farliga projektiler eller om olovliga sprängämnen och överlämnar dem i polisens besittning, återkallas inte det tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler eller godkännandet av den vapenansvariga eller vapensamlaren på grund av det olovliga innehavet av de överlämnade föremålen.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

70 §

Anmälan till polisen om förvärv samt uppvisande av vapendelar, effektiva luftvapen och deaktiverade skjutvapen

Den som förvärvar en vapendel eller ett effektivt luftvapen ska inom 30 dagar från förvärvet göra en anmälan om förvärvet till en polisinrättning, om

1) rätten att förvärva och inneha vapendelen grundar sig på förvärvarens i 19 § 1 mom. 2 punkten avsedda rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar, eller

2) rätten att förvärva och inneha det effektiva luftvapnet grundar sig på förvärvarens i 19 § 1 mom. 10 punkten avsedda rätt att inneha ett skjutvapen.

Den som förvärvar ett deaktiverat skjutvapen ska inom 30 dagar från förvärvet göra en anmälan om förvärvet till en polisinrättning, om en anmälan inte gjorts med stöd av 42 c §.

Anmälan kan göras med hjälp av elektroniska tjänster enligt 119 a §. Vapendelen, det effektiva luftvapnet eller det deaktiverade skjutvapnet ska på begäran visas upp för polisen.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid anmälan enligt 1 och 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

75 §

Överföring och införsel till Finland samt innehav med stöd av ett europeiskt skjutvapenpass

Den som innehar ett europeiskt skjutvapenpass får till Finland överföra och föra in ett i passet antecknat skjutvapen som lämpar sig för att användas vid sportskytte och hör till kategori A6, A7, B eller C enligt bilaga I till vapendirektivet eller som lämpar sig för att användas vid jakt och hör till kategori C enligt den bilagan samt delar till ett sådant vapen och en behövlig mängd patroner som lämpar sig för vapnet. Dessutom krävs det att innehavaren av passet innehar en skriftlig inbjudan eller någon annan tillförlitlig utredning, av vilken framgår att överföringen eller införseln är nödvändig för deltagande i ett sportskytte- eller jaktevenemang. Innehavaren av skjutvapenpasset får också inneha skjutvapnet, vapendelen och patronerna så länge som deltagandet i sport- skytte- eller jaktevenemanget kräver.

80 §

Tillståndsplikt för överföring från Finland

Innehavaren av ett europeiskt skjutvapenpass får dock från Finland överföra ett i passet antecknat skjutvapen som lämpar sig för att användas vid sportskytte och hör till kategori A6, A7, B eller C enligt bilaga I till vapendirektivet eller som lämpar sig för att användas vid jakt och hör till kategori C enligt den bilagan samt delar till ett sådant vapen och en behövlig mängd patroner som lämpar sig för vapnet. Dessutom krävs det att personen i fråga innehar en skriftlig inbjudan eller någon annan tillförlitlig utredning, av vilken framgår att överföringen är nödvändig för deltagande i ett sportskytte- eller jaktevenemang.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

84 a §

Kontroll av vapentillstånd eller motsvarande tillåtelse samt av identitet

Ett krav vid varaktig överlåtelse enligt 86 § och utlåning enligt 87 § av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler är att överlåtaren eller utlånanen försäkras sig om förvärvarens eller låntagarens identitet och rätt att förvärva eller inneha föremålet ifråga.

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska i de situationer som avses i 1 mom. kunna säkerställa sig om förvärvarens eller låntagarens identitet genom stark elektronisk autentisering.

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen har rätt att hos polisen kontrollera att ett tillstånd som ger rätt till förvärv eller innehav är i kraft också med hjälp av elektroniska tjänster enligt 119 a §.

87 §

Utlåning av skjutvapen och vapendelar

Ett skjutvapen får lånas ut till någon annan som följer:

10) ett särskilt farligt skjutvapen får lånas ut endast till den som har rätt att inneha ett särskilt farligt skjutvapen med motsvarande funktionssätt och av

91 §

Omhändertagande

Polisen kan när ett beslag enligt 7 kap. i tvångsmedelslagen hävs omhänderta ett föremål, om det är fråga om ett föremål som omfattas av skjutvapenlagens tillämpningsområde och innehavaren saknar giltigt tillstånd att inneha föremålet. Omhändertagandet kan förlängas till dess att föremålet kan överlåtas till någon som har rätt att inneha det. Efter det att tidsfristen löpt ut får polisen sälja föremålet för ägarens räkning enligt 100 § i denna lag.

92 §

Temporärt omhändertagande

Om det finns grundad anledning att misstänka att ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler missbrukas eller om en återkallelse av det tillstånd eller godkännande som gäller dem är anhängig, ska polisen utan dröjsmål fatta beslut om temporärt omhändertagande av föremålen och av giltiga tillstånd och godkännanden som meddelats med stöd av denna lag, om tillståndet eller godkännandet inte är i elektronisk form.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

En polisman ska frånta innehavaren ett skjutvapen, en vapendel, patroner och särskilt farliga projektiler samt giltiga tillstånd och godkännanden för dem som meddelats med stöd av denna lag, om risken för missbruk av dem är överhängande. Polismannen ska utan dröjsmål underrätta den polisinrättning inom vars verksamhetsområde innehavaren har fråntagits föremålen eller polisinrättningen i tillståndshavarens hemkommun om fråntagandet. Polisen ska inom 14 dygn från det föremålen och de giltiga tillstånd och godkännanden som meddelats med stöd av denna lag fråntogs fatta beslut om att föremålen temporärt ska omhändertas av polisen, eller återlämna de fråntagna föremålen och de giltiga tillstånd och godkännanden som meddelats med stöd av denna lag till innehavaren.

93 §

Temporärt omhändertagande och tillståndets eller godkännandets giltighetstid

När ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler omhändertas temporärt upphör det näringstillstånd i vapenbranschen som gäller föremålet i fråga, det tillstånd eller godkännande som berättigar till innehav av föremålet för privat bruk samt vapenhanteringstillståndet att gälla.

Om polisen temporärt omhändertar ett skjutvapen eller en vapendel som innehas med stöd av ett parallelltillstånd, fortsätter det vapentillstånd och de övriga parallelltillstånd som gäller skjutvapnet eller vapendelen i fråga att vara i kraft.

94 §

Varaktigheten av temporärt omhändertagande

Ett beslut genom vilket ett skjutvapen, en vapendel, patroner, särskilt farliga projektiler eller ett giltigt tillstånd eller godkännande som meddelats med stöd av denna lag temporärt har omhändertagits av polisen är i kraft högst tre månader. Polisen kan av särskilda skäl förlänga beslutets giltighetstid med högst sex månader i sänder. Under beslutets giltighetstid ska

- 1) det tillstånd eller godkännande som gäller skjutvapnet, vapendelen, patronerna eller de särskilt farliga projektilerna återkallas,
- 2) polisen fatta beslut om omhändertagande av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler som ingår i ett dödsbo,
- 3) tillståndshavaren ges en varning och de omhändertagna föremålen återlämnas till honom, eller
- 4) de omhändertagna föremålen återlämnas till tillståndshavaren eller den som har dödsboets egendom i sin besittning.

Om de omhändertagna föremålen eller det omhändertagna tillståndet eller godkännandet återlämnas, fortsätter tillståndet och godkännandet att vara giltiga enligt tidigare villkor.

Om polisen temporärt har omhändertagit ett skjutvapen eller en vapendel som innehas med stöd av ett parallelltillstånd, kan vapnet eller vapendelen trots 1 mom. överlämnas till innehavaren av innehavstillståndet, om detta inte äventyrar upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

96 §

Överlämnande, omhändertagande för polisens räkning och återlämnande av tillståndsbevis och samtycke

När ett näringstillstånd i vapenbranschen eller ett tillstånd eller samtycke som berättigar till förvärv eller innehav för privat bruk eller ett vapenhanteringstillstånd eller godkännande upphör att gälla, ska det intyg eller kort som styrker tillståndet samt godkännandet eller samtycket utan dröjsmål överlämnas till polisen. Polisen har rätt att omhänderta det intyg eller kort som styrker tillståndet samt godkännandet eller samtycket.

Om ett tillstånd eller samtycke enligt 1 mom. åter träder i kraft, ska det intyg eller kort som styrker tillståndet samt godkännandet eller samtycket utan dröjsmål återlämnas till tillståndshavaren.

105 §

Aktsamhetsplikt

Innehavaren av huvudtillståndet svarar för att sådana skjutvapen, vapendelar och patroner som en person som inte fyllt 18 år innehar med stöd av ett parallelltillstånd förvaras omsorgsfullt.

106 §

Förvaring

När ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler förvaras annat än tillfälligt ska de förvaras

1) i tillståndshavarens stadigvarande bostad, på något annat ställe där tillståndshavaren varaktigt vistas eller i ett utrymme som är nära anknutet till dessa och motsvarar dem när det gäller skyddsnivå och förutsättningar för tillsyn,

2) på ett sådant ställe eller i ett sådant utrymme som avses i 1 punkten hos en annan person som har rätt att låna skjutvapnet,

3) i besittning hos en näringsidkare som har tillstånd att idka näring i vapenbranschen enligt 14 § 1 eller 2 punkten, eller

4) i förvaringsutrymmen som godkänts av polisinrättningen.

Om ett skjutvapen förvaras på ett ställe som avses i 1 mom. 1 eller 2 punkten, ska det förvaras i ett stöldsäkert och låst säkerhetsskåp, inlåst eller annars under lås så att det inte är lätt att stjäla eller annars olovligen ta i bruk skjutvapnet eller vapendelarna. Om patroner eller särskilt farliga projektiler inte förvaras i ett sådant säkerhetsskåp som anges ovan ska de förvaras separat från skjutvapnen så att det inte finns någon risk att de kommer i obehörigas besittning. Skjutvapnet kan då förvaras också så att någon annan vapendel än ljuddämparen förvaras separat under lås på det sätt som nämns ovan och de övriga vapendelarna så att det inte är lätt att stjäla dem eller olovligen ta dem i bruk.

Om ett särskilt farligt skjutvapen, flera än fem skjutvapen eller vapendelar som kan monterats till flera än fem skjutvapen ska förvaras, ska vapnen förvaras i ett stöldsäkert och låst säkerhets-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

skåp. Säkerhetsskåp krävs dock inte, om förvaringsutrymmet har godkänts av polisin-rättningen på förvaringsorten.

Med undantag för tillfällig förvaring ska innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen och vapensamlare förvara skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i förvaringslokaler som polisinrättningen godkänt.

106 b §

Förvaring och transport samt tillfällig förvaring av patroner och särskilt farliga projektiler

Förvaring, transport och tillfällig förvaring av patroner och särskilt farliga projektiler ska ordnas så att dessa och skjutvapen inte är lättillgängliga tillsammans, och att det inte finns någon risk för att de ska komma i obehörigas besittning.

Bestämmelser om förvaring och transport av patroner och särskilt farliga projektiler som innehåller sprängämnen eller lättantändligt ämne finns dessutom i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor och i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994).

110 §

Besiktning av skjutvapen och patroner

Skjutvapen och patroner som tillverkas, repareras, modifieras, överförs eller förs in till Finland för försäljning ska besiktas för att konstatera deras säkerhet vid användning innan de saluförs eller annars överläts. Ett skjutvapen ska besiktas också när en näringsidkare i vapenbranschen i kommersiellt syfte byter ut en del i det. Besiktningsskyldigheten gäller inte sådana ur samlarsynpunkt värdefulla skjutvapen och patroner som tillverkas, repareras, överförs eller förs in till Finland för musei- eller samlarändamål. Närmare bestämmelser om besiktningsskyldigheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

I ett vapentillstånd som ger rätt till privat tillverkning eller modifiering kan tas in ett villkor enligt vilket också ett skjutvapen som tillverkats eller modifierats för eget bruk ska besiktas för att konstatera dess säkerhet vid användning.

Ett skjutvapen eller patroner som inte har godkänts vid besiktningen får inte saluföras eller annars överlätas.

Polisstyrelsen kan bevilja den som tillverkar eller importerar patroner rätt att använda en besiktningsbeteckning för patroner. Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av rätt att använda besiktningsbeteckning och om återkallelse av den utfärdas genom förordning av statsrådet.

110 a §

Serie- och identifieringsnummer samt märkning

I denna lag avses med

1) *serienummer* en numerisk eller alfanumerisk kod som anger att föremålet ingår i en serie, varigenom föremålet kan särskiljas från andra, likadana föremål,

Betänkande FvUB 37/2018 rd

2) *identifieringsnummer* en annan numerisk eller alfanumerisk kod än en sådan som avses i 1 punkten varigenom föremålet kan särskiljas från andra, likadana föremål,

3) *tillverkningsmärkning* en unik, synlig och beständig märkning på ett skjutvapen eller en vapendel som åtminstone består av tillverkarens namn eller varumärke, platsen eller landet för tillverkningen, tillverkningsåret om det inte ingår i serienumret, och serienummer,

4) *tilläggsmärkning* en unik, synlig och beständig märkning på ett skjutvapen som består av namnet på importören, överföraren eller den överlåtande myndigheten, Finlands landskod och identifieringsnummer,

5) *importmärkning* en synlig, beständig märkning på ett skjutvapen som består av Finlands landskod och importåret,

6) *förpackningspåskrift* en märkning på den minsta säljförpackningen för patroner som består av tillverkarens namn, tillverkningspartiets nummer, kalibern och den i 5 § 2 mom. avsedda patronotypen.

110 b §

Märkning

Den som tillverkar skjutvapen ska i samband med tillverkningen förse varje vapen och vapendel, med undantag för ljuddämpare och laddningsanordningar, med en tillverkningsmärkning. En statlig myndighet som för varaktigt privat bruk överlåter ett skjutvapen som saknar tillverkningsmärkning ska förse skjutvapnet och varje vapendel, med undantag för ljuddämpare och laddningsanordningar, med en tilläggsmärkning innan det överläts.

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen som varaktigt till Finland för in eller överför ett skjutvapen eller en vapendel, med undantag för laddningsanordningar och ljud-dämpare, som saknar tillverkningsmärkning ska förse skjutvapnet eller vapendelen med en tillverkningsmärkning eller med en märkning med motsvarande uppgifter senast innan det saluförs eller överläts och utan dröjsmål efter överföringen eller införseln. Andra än innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska lämna in sådana skjutvapen eller vapendelar till Polisstyrelsen för tillverkningsmärkning innan de ansöker om tillstånd som berättigar till innehav av dem.

En innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen som varaktigt till Finland för in ett skjutvapen eller en vapendel, med undantag för laddningsanordningar och ljuddämpare, ska förse skjutvapnet eller vapendelen med en importmärkning innan det saluförs eller överläts. Andra än innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen ska lämna in skjutvapen eller vapendelar, med undantag för laddningsanordningar och ljuddämpare, som varaktigt förs in till Finland till Polisstyrelsen för importmärkning innan de ansöker om tillstånd som berättigar till innehav av dem.

Den som tillverkar patroner i kommersiellt syfte ska i samband med förpackandet förse förpackningen med en förpackningspåskrift.

Polisstyrelsen kan bevilja undantag från märkningsskyldigheten för skjutvapen och delar till skjutvapen vilka som sådana är historiskt särskilt betydelsefulla, om märkningen skulle sänka skjutvapnets eller dess delars historiska värde.

Sådana delar till skjutvapen som är alltför små för att fördes med tillverkningsmärkning ska åtminstone märkas med serienummer.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

110 c §

Avlägsnande eller ändring av märkning

Ett serie- eller identifieringsnummer på ett skjutvapen eller en vapendel samt en tillverknings-, tilläggs- och importmärkning och förpackningspåskrift får inte avlägsnas eller ändras om inte Polisstyrelsen har gett tillstånd till att märkningen förtydligas eller förbättras.

112 §

Uppvisande och anmälning av deaktiverade skjutvapen

Innehavaren av ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen eller en vapendel ska inom 30 dagar från det att skjutvapnet deaktiverats visa upp skjutvapnet på en polisinrättning eller hos Polisstyrelsen för besiktning. Samtidigt ska det tillståndsbevis som gäller innehavstillståndet visas upp och på begäran överlämnas till polisen.

Den som förvärvar ett deaktiverat skjutvapen ska inom 30 dagar från förvärvet göra en anmälan om förvärvet till polisen, om inte anmälan gjorts med stöd av 42 c §.

112 a §

Överföring och införsel till Finland av deaktiverade skjutvapen

Den som till Finland överför eller för in ett deaktiverat skjutvapen ska inom 30 dagar från överföringen eller införseln visa upp skjutvapnet på en polisinrättning eller hos Polisstyrelsen för besiktning.

112 b §

Deaktivering av skjutvapen

Ett skjutvapen får deaktiveras endast av den som har ett näringstillstånd i vapenbranschen för i 14 § 2 punkten avsedd näring i vapenbranschen. Över deaktiveringen ska lämnas ett intyg där deaktiveringsåtgärderna framgår.

Bestämmelser om personer och organisationer som bemyndigats att deaktivera skjutvapen, om de tekniska specifikationer som fastställs för deaktivering av ett skjutvapen, om märkning, kontroll och certifiering av skjutvapen som deaktiverats, om en medlemsstats begäran om bistånd för att deaktivera ett skjutvapen, om kompletterande åtgärder för deaktivering samt om överföring inom Europeiska unionen av deaktiverade skjutvapen finns i deaktiveringsförordningen.

113 §

Polisens skyldighet att föra register

Polisen ska ha sådana register över skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som behövs för skötseln av tillstånds- och tillsynsuppgifterna i samband med dessa före-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

mål samt för spårningen av föremålen i fråga. I registren ska de uppgifter föras in som är nödvändiga för skötseln av tillstånds- och tillsynsuppgifterna enligt vapenexportförordningen. I registren får också uppgifter om förvärv, innehav, överföring, införsel, utförsel och transitering av ovan avsedda föremål föras in för att användas i de anmälningar till myndigheter i andra stater som ska göras enligt vapendirektivet samt rådets direktiv om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk (93/15/EEG).

De register som avses i 1 mom. är sekretessbelagda. Sekretessbelagda är också tillståndsansökningar som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler samt ansökningar om förhandssamtycke, samtycke och godkännande som vapensamlare, beslut i en sådan sak samt uppgifter om förvaringsplatser för skjutvapen. Polisen kan dock bekräfta giltigheten för eller en uppgift i ett enskilt tillstånd, om identiteten hos den som begär informationen är känd för polisen och utlämnandet av uppgifter inte äventyrar allmän ordning och säkerhet. På införande av uppgifter i de register som avses i 1 mom. samt på användning, utlämnande och utplåning av uppgifter ur registren tillämpas i övrigt lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

114 a §

Anmälningsskyldighet för innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen om misstänkta försök till transaktioner

En näringsidkare i vapenbranschen ska underrätta polisen om förvärv och försök till förvärv av patroner och särskilt farliga projektiler som näringsidkaren anser vara misstänkta på grund av dess art eller karaktär.

114 b §

Sekretess

Innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen och ansvariga personer som är anställda hos dem, innehavare av vapenhanteringstillstånd samt skytteinstruktörer får inte obehörigen röja eller för egen eller någon annans fördel eller för att skada någon annan utnyttja information som de fått vetskap om i sin verksamhet eller uppgift om en vapentillståndshavares tillstånd, skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler som tillståndshavaren innehar eller säkerhetsarrangemang som gäller förvaring och transport eller vapensäkerheten i övrigt, affärs- eller yrkeshemligheter eller omständigheter som hör till någons privatliv.

Som obehörigt röjande ska inte betraktas att uppgifter ges ut till polisen för tillståndsförvaltningsändamål eller för förebyggande, avslöjande eller utredande av brott.

Sekretessen enligt denna paragraf består efter att uppgiften upphört.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

115 §

Tillsynen över efterlevnaden av lagen

Polisen övervakar efterlevnaden av denna lag. Gränsbevakningsväsendet, Tullen och Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakare övervakar inom sina respektive ansvarsområden efterlevnaden av lagen.

116 §

Tillsynen över innehavare av näringsstillstånd i vapenbranschen och vapensamlare

Förvaringsutrymmen för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler hos en innehavare av näringsstillstånd i vapenbranschen ska vara säkra till sin konstruktion och stå i rätt proportion till antalet föremål som förvaras. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras. Dessutom ska polisen med högst två års intervaller granska de register som de i området verksamma innehavarna av näringsstillstånd i vapenbranschen för med stöd av 25 § 5 mom. och deras bokföring samt inspektera deras lager och förvaringsutrymmen samt skjutvapen och tillståndspliktiga vapendelar. Polisen har rätt att vid granskningen och inspektionen ta del av innehavare av näringsstillstånd i vapenbranschen bokföring och få tillträde till utrymmen där föremål som avses ovan förvaras.

Förvaringsutrymmena för skjutvapen och vapendelar i en samling ska vara säkra till sin konstruktion och stå i rätt proportion till antalet föremål som förvaras. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena innan tillstånd att förvärva det första skjutvapnet eller den första vapendelen i en samling meddelas. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras.

Polisen ska i vapenregistersystemet upprätta protokoll över de inspektioner som gjorts.

119 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om

- 1) mätning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,
- 2) vilka föremål som är vapendelar eller särskilt farliga patroner och projektiler,
- 3) förfarandet vid ansökan om tillstånd, förhandssamtycke, samtycke, godkännande som vapensamlare och europeiskt skjutvapenpass, innehållet i ansökningarna, utredningar som behövs för avgörandet av ett ärende samt om den aktiva hobbyverksamhet som avses i 45 §,
- 4) innehållet i och förfarandet för förnyelse av ett tillståndsbevis, förhandssamtycke, samtycke, godkännande som vapensamlare och europeiskt skjutvapenpass,
- 5) det förfarande som ska iakttas när skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler har förklarats förverkade till staten eller som kommit i statens ägo med stöd av denna lag,
- 6) transport och förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,

Betänkande FvUB 37/2018 rd

7) märkning av skjutvapen, vapendelar och patronförpackningar samt om lämnande av skjutvapen till myndigheten för märkning,

8) det prov för ansvariga personer som avses i 26 c § 1 mom. 3 punkten.

Genom förordning av inrikesministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om

1) de blanketter som ska användas vid förfaranden enligt denna lag,

2) förstöring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som har förklarats förverkade till staten eller som staten fått i sin ägo med stöd av denna lag, användning av sådana för statens behov eller överlåtelse av sådana till att bevaras i museum eller samling eller försäljning på offentlig auktion eller på något annat sätt,

3) tekniska skyddskonstruktioner som krävs vid transport och förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler samt förfarandet vid bedömning av konstruktionerna,

4) i denna lag avsedda godtagbara användningssyften för skjutvapen samt för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som lämpar sig för dessa användningssyften,

5) förfarandet vid bedömningen av de krav som uppställts för godkännande som vapensamlare,

6) villkor som ska meddelas med stöd av denna lag och som är nödvändiga för upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet.

Närmare bestämmelser om deaktivering av skjutvapen och vapendelar utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om de tekniska krav som hänför sig till deaktivering av skjutvapen och vapendelar, om den märkning som anger ett godkännande av deaktivering och om det intyg som ska utfärdas över deaktivering, samt om det förfarande som ska iakttas när ett skjutvapen eller en vapendel som har deaktiveras lämnas in för besiktning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelsen i 42 c §, som gäller anmälan till polisen om utlåning av skjutvapen eller vapendel träder dock i kraft först den 1 mars 2020.

Vapentillstånd och vapenhanteringstillstånd som meddelats före ikraftträdandet av denna lag ska gälla med tidigare villkor och begränsningar under tillståndets giltighetstid, och denna lag ska tillämpas på dem. Kommersiella och privata införseltillstånd, kommersiella och privata överföringstillstånd samt kommersiella transiteringstillstånd för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som meddelats före ikraftträdandet av denna lag ska gälla med tidigare villkor och begränsningar under tillståndets giltighetstid, men dock högst så länge som näringsstillståndet i vapenbranschen är i kraft, och denna lag ska tillämpas på dem.

Den som före den 1 januari 2010 har meddelats ett med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag överensstämmande näringstillstånd för vapenbranschen eller något annat tillstånd som ger rätt att idka näring i vapenbranschen och som idkar sådan verksamhet vid ikraftträdandet av denna lag ska inom ett år från ikraftträdandet genom en anmälan till Polisstyrelsen meddela att verksamheten fortsätter med stöd av näringstillstånd i vapenbranschen. Anmälan ska innehålla de uppgifter som anges i bestämmelser som utfärdats med stöd av 119 § 1 mom. 3 punkten i denna lag och en kopia av det ursprungliga tillståndet ska fogas till anmälan. Dessutom får Polisstyrelsen begära annan utredning som behövs för att utreda ärendet. Polisstyrelsen meddelar den som gjort en sådan anmälan ett nytt näringstillstånd i vapenbranschen avgiftsfritt. Innehållet i näringstillståndet i vapenbranschen fastställs enligt 21 § i denna lag. Om ingen anmälan gjorts inom tidsfristen, förfaller tillståndet ett år efter ikraftträdandet av denna lag.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Den som godkänts som ansvarig person hos en innehavare av näringstillstånd enligt 4 mom. före ikraftträdandet av denna lag får i de fall som avses i 1 mom. fortsätta som ansvarig person hos innehavaren av näringstillstånd i vapenbranschen utan särskild anmälan. Den som fortsätter sköta uppgiften som ansvarig person behöver då inte avlägga ett prov enligt 77 § 1 mom. 2 punkten för att få fortsätta i uppgiften.

Under den övergångsperiod som avses i 4 mom. tillämpas på innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen bestämmelserna i denna lag om innehavare av näringstillstånd i vapenbranschen.

Ett näringstillstånd i vapenbranschen som meddelats före ikraftträdandet av denna lag och som ger rätt att reparera skjutvapen, innefattar också kommersiell ändring enligt 12 § 4 mom.

Sådana register som bildats eller förts med stöd av denna lag eller skjutvapenförordningen före ikraftträdandet av denna lag ska bevaras den tid som föreskrivs i denna lag.

På ärenden som gäller näringstillstånd i vapenbranschen eller godkännande som ansvarig person och som har blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

En sådan temporär återkallelse av ~~ett näringstillstånd i vapenbranschen eller av~~ ett godkännande som ansvarig person som gjorts enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ska fortsätta att vara i kraft i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Giltighetstiden för sådana giltiga tillstånd som berättigar till innehav av sådana skjutvapen enligt 9 § 4–6 punkten eller delar till dem vilkas identifieringsuppgifter tillståndshavaren har anmält till polisen senast den 12 juni 2017, och som meddelats före ikraftträdandet av denna lag men senast den 12 juni 2017, fortsätter efter ikraftträdandet av denna lag. Det tillstånd innefattar också rätten att förvärva och inneha laddningsanordningar enligt 3 § 2 mom. Giltighetstiden för ett vapentillstånd fortsätter högst den tid för vilket det har meddelats. Skyldigheten att påvisa aktiv hobbyverksamhet enligt 53 a § gäller inte sådana vapentillstånd vilkas giltighetstid fortsätter enligt detta moment. Till övriga delar tillämpas denna lag på ovannämnda vapentillstånd.

Den som efter den 12 juni 2017 har förvärvat ett sådant skjutvapen som avses i 9 § 4–6 punkten eller en del till ett sådant ska inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag hos polisen ansöka om ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapnet. Ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapnet **och vapendelen** i fråga och som meddelats före ikraftträdandet av denna lag ska gälla till dess att tillståndsansökan har avgjorts. Om ingen ansökan gjorts inom fristen, förfaller tillståndet när fristen löper ut. I stället för att ansöka om tillstånd får personen inom sex månader från ikraftträdandet överlåta ett i 9 § 4–6 punkten avsett skjutvapen eller en del till ett sådant till någon som enligt skjutvapenlagen har rätt att förvärva skjutvapnet eller vapendelen, eller överlämna skjutvapnet eller vapendelen till staten, varvid skjutvapnet eller vapendelen utan ersättning övergår i statens ägo.

Den som vid ikraftträdandet blir skyldig att förvara sina skjutvapen enligt 106 § 3 mom. ska förvara sina skjutvapen enligt det momentet senast den 1 december 2020.

Med undantag för sådana skjutvapen som avses i 6 § 3 mom. 4–7 punkten ska bestämmelsen i 53 § om påvisande av aktiv hobbyverksamhet tillämpas på sådana tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen som meddelats efter ikraftträdandet.

Sådana skjutvapen som försatts i varaktigt obrukbart skick men inte deaktiverats enligt deaktiveringsförfordningen ska deaktiveras enligt den förordningen senast när skjutvapnet överläts, och de uppgifter som anges i 42 c § ska lämnas till polisen.

De uppgifter som anges i 42 c § om sådana skjutvapen som försatts i varaktigt obrukbart skick ~~men inte deaktiverats enligt deaktiveringsförfordningen~~ ska lämnas till polisen senast fem år från ikraftträdandet av denna lag. Skjutvapnet ska visas upp för polisen på begäran.

2.

Lag

om ändring av lagen om frivilligt försvar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om frivilligt försvar (556/2007) 2 § 2 mom. och 13 § 2 mom. och 13 § 2 mom.
samt
fogas till lagen nya 20 a–20 c § som följer:

2 §

Militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan

Med *utbildning som främjar den militära förmågan* avses i denna lag annan än sådan utbildning som avses i 1 mom., där utbildning ges en individ i Försvarsmaktens metoder eller utrustning för att uppnå militär kompetens och handlingsförmåga för agerande i krig eller andra väpnade konflikter.

13 §

Förfarandet vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter samt straffrättsligt tjänsteansvar

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på medlemmarna i Försvarsutbildningsföreningens styrelse samt föreningens funktionärer, arbetstagare och i 20 b § avsedda skjutledare när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter som enligt denna lag ålagts Försvarsutbildningsföreningen.

20 a §

Skytteutbildning som främjar den militära förmågan i Försvarsutbildningsföreningens regi

Försvarsutbildningsföreningen kan som sådan utbildning som främjar den militära förmågan ordna skytteutbildning, i vilken individens skjutskicklighet och färdigheter i säker vapenhantering utvecklas. Det är förbjudet att ordna stridsskjutningar inom skytteutbildning som främjar den militära förmågan. Bestämmelser om de typer av skjutvapen som får användas vid skytteutbild-

Betänkande FvUB 37/2018 rd

~~ningen, om funktionsprinciperna för och användningen av dessa skjutvapen, om antalet deltagare vid utbildningsevenemanget,~~ om vapentypsspecifika skjutprov för att mäta färdigheterna i säker vapenhantering och skjutskickligheten, om prestationer som ska godkännas i proven och om utbildningsprogrammet utfärdas genom förordning av statsrådet. Vid utbildningen ska iakttas Försvarmaktens gällande reglementen om ordnande av skjutningar och övervakning av skytteprestationer, säkerhetsbestämmelser och andra stående order.

Vid skytteutbildningen är det tillåtet att använda endast effektiva luftvapen enligt 2 a § i skjutvapenlagen (1/1998) samt skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 1—6, 8 och 10 punkten och 9 § 5 punkten underpunkt b och som fungerar enligt de funktionsprinciper som avses i 7 § 2 mom. 1—3 punkten i skjutvapenlagen. (Nytt 2 mom.)

Skytteutbildningen sker i form av individuella skjutningar i närvaro av samt under ledning och handledning av en i 20 b § 1 mom. avsedd skjutledare, från skjutplatser som skjutledaren anvisat i förväg mot i förväg bestämda mål på Försvarmaktens skjutområden eller skjutbanor, eller på skjutbanor enligt 3 § 1 mom. i lagen om skjutbanor (763/2015) eller sportskyttecentrum enligt 3 § 2 mom. i den lagen. (3 mom. som 2 mom. i RP)

I skytteutbildningen får avståndet mellan skytten om målet vara högst en kilometer vid skjutning med ett skjutvapen enligt 6 § 2 mom. 2 och 3 punkten samt 9 § 5 punkten underpunkt b i skjutvapenlagen. Med andra skjutvapen som avses i 2 mom. får skjutavståndet i skytteutbildningen vara högst 150 meter. Skjutledaren får ge högst 30 personer åt gången skytteutbildning. Om skytten ska förflytta sig under skjutningen får bara två personer åt gången övervakas av skjutledaren. (Nytt 4 mom.)

Vid skytteutbildningen används skjutvapen som Förvarsutbildningsföreningen äger eller innehar. En deltagare i utbildningen får dock vid utbildningen på eget ansvar också använda sådana skjutvapen enligt 2 mom. utbildningsprogrammet, som lämpar sig för skjutningar enligt utbildningsprogrammet och som deltagaren är berättigad att inneha enligt skjutvapenlagen (1/1998). (5 mom. som 3 mom. i RP)

Vid skytteutbildningen får skjutvapen användas på det sätt som förutsätts i utbildningsprogrammet. I utbildning som främjar den militära förmågan är det förbjudet att ordna andra skjutningar än de som ingår i utbildningsprogrammet. Andra skjutvapen samt särskilt farliga projektiler får inte användas vid skytteutbildningen. (6 mom. som 4 mom. i RP)

20 b §

Godkännande som skjutledare vid Förvarsutbildningsföreningen

Endast personer som Försvarmakten har godkänt som skjutledare får vara utbildare eller skjutledare vid Förvarsutbildningsföreningens skytteutbildningar; under deras ledning får ett tillräckligt antal personer assistera vid skjutningarna. Som skjutledare kan Försvarmakten godkänna den som har fått utbildning för ledare eller utbildare vid Försvarmakten eller Förvarsutbildningsföreningen och som genom ett prov har påvisat behörighet att på ett säkert sätt ordna och undervisa vid skytteutbildning som främjar den militära förmågan inom Försvarmakten, och som dessutom annars anses lämplig för uppgiften. Bestämmelser om provets innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet. Försvarmakten begär ett utlåtande av polisen om de tillänkta personernas lämplighet som skjutledare.

Ett godkännande enligt 1 mom. gäller i högst fem år i taget.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Försvarsmakten återkallar ett godkännande enligt 1 mom. om skjutledaren har brutit mot någon av sina skyldigheter enligt 20 c § eller om skjutledaren inte längre annars anses lämplig för uppgiften, eller om förutsättningarna enligt skjutvapenlagen för återkallelse av ett vapentillstånd för skjutvapen uppfylls.

Försvarsmakten ska underrätta polisen om godkännanden och återkallelser av godkännanden.

20 c §

Skjutledarens skyldigheter vid skytteutbildning i Försvarsutbildningsföreningens regi

Skjutledarens skyldigheter vid skytteutbildning är

1) att säkerställa att skjutvapenlagen, denna lag samt Försvarsmaktens reglementen om ordnande av skjutningar och övervakning av skytteprestationer, säkerhetsbestämmelser och andra stående order iakttas vid den skytteutbildning som han eller hon ordnar,

2) att innan skytteutbildningen inleds säkerställa att de skjutvapen deltagarna använder vid utbildningen lämpar sig för den skytteutbildning som ordnas,

3) att säkerställa att de som använder andra än Försvarsutbildningsföreningens skjutvapen har giltiga tillstånd som berättigar till innehav av dem,

4) att avbryta skytteutbildningen om genomförandet av den kan medföra fara för deltagarna i utbildningen, för utomstående eller för egendom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottet föreslår att lagförslag 3 i proposition RP 179/2018 rd förkastas.

Helsingfors 11.3.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Veera Ruoho saml
medlem Wille Rydman saml
medlem Joonas Räsänen sd
jäsen Matti Semi vänst
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Tapani Tölli cent
ersättare Ulla Parviainen cent.

Betänkande FvUB 37/2018 rd

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.

Betänkande FvUB 37/2018 rd Reservation 1

RESERVATION 1

Motivering

Propositionen om ändring av skjutvapenlagen innebär försämringar i den gällande lagstiftningen på många punkter. I huvudsak beror problemen inte på regeringens beredning utan på EU:s vapendirektiv (2017/853), som trädde i kraft våren 2017 och som nu ska genomföras nationellt. Direktivet har en egen uppkomsthistoria. Propositionen väger in de synpunkter som framförts under remissen, och av motiveringen att döma är målet att nuläget ska ändras så lite som möjligt inom ramen för direktivet. Men det här har lyckats bara till vissa delar.

Bakgrund

Kommissionen lade fram sitt förslag efter terrorattackerna i Paris hösten 2015. Det som mest väckte reaktioner var det kategoriska förbudet mot skjutvapen i kategori B7 i det dåvarande direktivet. Det handlar om halvautomatiska gevär som är vanliga i sportskytte och reservistverksamhet. De påminner till utseendet, men inte till sina funktionsprinciper, om automatkarbiner.

Kommissionen motiverade sitt förslag med allmän ordning och hänvisade till de senaste terrorattackerna. Men terroristerna har använt dels olagliga militära skjutvapen som smugglats in i EU och som inte påverkas av lagstiftning, dels deaktiverade vapen som olagligt har gjorts funktionsdugliga igen.

Kommissionens ursprungliga förslag mötte kraftigt motstånd i parlamentet och rådet. Slutresultatet är en kompromiss där de här vapnen "förbjuds", det vill säga flyttas till en ny kategori A7 för förbjudna vapen, men bara i det fall att en laddningsanordning, alltså ett magasin, med kapacitet för fler än 10 patroner är ansluten till vapnet. I samma kategori finns pistoler med magasin för fler än 20 patroner. Samma vapen är alltså förbjudet eller tillåtet beroende på vilken typ av magasin det har. Å andra sidan finns det en hel del undantag där det är möjligt att bevilja tillstånd för "förbjudna" kombinationer av vapen och magasin med stor kapacitet.

Direktivet versus den gällande nationella lagen

Enligt det nya direktivet kan tillstånd för förbjudna A7-vapen beviljas på grund av sportskytte. Den sökande ska höra till en skytteförening och ha en sådan erkänd skyttesportgren som hobby för vilken vapnet i fråga är nödvändigt.

I själva verket är det här praxis i Finland redan nu. Enligt lagen ska ett vapen för vilket tillstånd söks ha ett godtagbart användningssyfte och får till sina egenskaper inte vara onödigt eldkraftigt och effektivt för det användningssyfte som den sökande angett. För vapen som använder magasin med stor kapacitet beviljas tillstånd bara för Practical-skytte eller tillämpat reservistskytte. De här grenarna kan man inte utöva utan licens, som i sin tur beviljas endast medlemmar i skytteföreningar.

Betänkande FvUB 37/2018 rd Reservation 1

Märk väl att alla vapen redan för närvarande är förbjudna i Finland, utom i det fall att de på särskilda grunder är tillåtna. Det enda tvingande ändringsbehovet med avseende på A7-vapen är att regleringen ska bli tillämplig på stora magasin på samma sätt som den blev tillämplig på ljuddämpare i och med den föregående lagreformen 2011.

Men i propositionen har regeringen som utgångspunkt att det på något sätt måste noteras i den nationella lagen att de här vapnen har flyttats till kategorin "förbjudna" vapen i direktivet. Lösningen har blivit att de flyttas till kategorin särskilt farliga vapen. Det är av många orsaker en dålig lösning.

För det första innehåller den här kategorin i nuläget till exempel automatvapen, rekylfria pansarvärnsvapen, robotuppskjutningssystem och andra militära skjutvapen som uppenbart är "särskilt farliga" och för vilka inga andra än samlare därför kan beviljas tillstånd. Sportvapen hör inte till den här kategorin, framför allt därför att det egentligen inte är fråga om vapen i sig utan om en kombination av vapen och magasin av ett visst slag.

Lösningen gör också lagstiftningen onödigt komplicerad eftersom den leder till ett tvång att i alla sammanhang dela in "särskilt farliga" vapen i två kategorier: de som faktiskt är förbjudna och de för vilka tillstånd kan beviljas på ungefär samma villkor som nu.

I Finland har vi praktiskt taget redan nu de tillståndsvillkor som direktivet kräver för självladdande gevär. Till viss del är villkoren rentav strängare, eftersom samma krav tillämpas oberoende av om vapnet har ett magasin med stor kapacitet eller inte.

Sammanfattning

Lagreformen är huvudsakligen väl förberedd och tar hänsyn till amatörskyttarnas intressen inom ramen för direktivet. Men propositionen bör beredas på nytt på så sätt att kombinationen av självladdande vapen och magasin med stor kapacitet inte flyttas till kategorin särskilt farliga vapen. Kraven i direktivet kan uppfyllas genom att nuvarande tillståndspraxis skrivs in i lagen och magasin med stor kapacitet blir tillståndspliktiga eller kopplade till vapentillstånd.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 19 a, 42 b, 44 a, 45 och 67 § i lagförslag 1 med ändringar (*Reservationens ändringsförslag*),

att riksdagen godkänner fem uttalanden (*Reservationens förslag till uttalanden*), som följer:

Betänkande FvUB 37/2018 rd
Reservation 1

Reservationens ändringsförslag

19 a §

Förbud mot att tillverka skjutvapen, vapendelar och patroner i vissa situationer

Skjutvapen, ~~vapendelar eller patroner~~ får inte tillverkas av vapendelar som har förts in eller överförts till Finland på olaglig väg eller som olagligen har saluförts i Finland.

42 b §

Beslut samt giltighetstid och tillståndsvillkor

(1 mom som i FvUB)

(Utesl.) Ett vapentillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som är avsett att innehas av en person som **inte fyllt** 18 år och som står under en vapentillståndshavares vårdnad ska förenas med ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

44 a §

(Utesl.)

45 §

Krav som gäller en fysisk person som innehavare av vapentillstånd

(1—4 mom. som i FvUB)

Vapentillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten och som används för sport- eller hobbyskytte och för ett sådant i 9 § 5 punkten underpunkt a avsett särskilt farligt skjutvapen och en del till det som används för sportskytte kan meddelas en fysisk person endast om denne visar upp ett intyg över sin hobby, som han eller hon ska ha utövat aktivt i minst **12 månaders** tid. Intyget ska vara utfärdat av en skytteinstruktör i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen. Hälften av den tjänstgöring som en värnpliktig har fullgjort i vapentjänst eller hälften av den tjänstgöring som har fullgjorts i frivillig militärtjänst för kvinnor räknas in i den **12 månaders** period under vilken hobbyn fortsatt ska ha utövats aktivt. Vapentillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten och för en del till det och som används för sport- eller hobbyskytte kan meddelas också om personen visar upp en tillförlitlig utredning över sitt sportskytte eller sin hobby och ett intyg från den statliga myndighet som är personens arbetsgivare över att personen i sina tjänsteuppdrag bär ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten.

(6—10 mom. som i FvUB)

Betänkande FvUB 37/2018 rd
Reservation 1

67 §

Återkallelse av tillstånd

Ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler eller ett vapenhanteringstillstånd ska återkallas

- 1) på begäran av tillståndshavaren,
- 2) om vårdnadshavarna återkallar sitt samtycke till ett tillstånd att inneha ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler,
- 3) om innehavaren av vapentillståndet eller staten återkallar ett samtycke enligt 54 § 1 mom.,
- 4) om tillståndshavaren har gjort sig skyldig till ett brott som utvisar våldsamt uppförande, ett brott enligt 50 kap. 2 eller 4 a § i strafflagen eller något annat brott som visar att han eller hon inte är lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler,
- 5) om tillståndshavaren på grund av sitt hälsotillstånd eller ett levnadssätt **eller uppförande** som äventyrar hans eller hennes egen eller andras säkerhet inte kan anses lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler,
- 6) om tillståndshavaren har gjort sig skyldig till grovt skjutvapenbrott,
- 7) om sammanslutningen eller stiftelsen inte längre uppfyller kraven i 45 a § 1 eller 2 mom., eller
- 8) om skjutvapnet eller vapendelen har förkommit eller stulits.
(2—3 mom. som i RP)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen genast vidtar åtgärder för att revidera skjutvapenlagen och bereda den på nytt på så sätt att det nationella handlingsutrymmet i direktivet utnyttjas fullt ut och att kombinationen självladdande vapen och magasin med stor kapacitet därmed inte flyttas till kategorin särskilt farliga vapen.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen genast vidtar åtgärder för att slopa det vapenspecifika tillståndsförfarandet för vapen som hör till kategori C (anmälningsskyldiga vapen) i vapendirektivet (2017/953/EU) och i stället införa anmälningförfarande för dem.
3. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att det inte ska vara straffbart att inneha magasin som skaffats före ikraftträdandet av ändringarna i skjutvapenlagen enligt proposition RP 179/2018 rd.
4. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra skjutvapenlagen på så sätt att 8 § om fickvapen upphävs.
5. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att se till att det framöver blir möjligt att byta ett skjutvapen till ett nytt och motsvarande vapen på så sätt att villkoren i det gamla vapentillståndet flyttas över oförändrade till det nya tillståndet om innehavaren avstår från det gamla vapnet när han eller hon skaffar ett nytt.

Betänkande FvUB 37/2018 rd
Reservation

Helsingfors 11.03.2019

Juho Eerola saf

Betänkande FvUB 37/2018 rd Reservation 2

RESERVATION 2

Motivering

Ändringen av skjutvapenlagen gör det bland annat möjligt för Försvarsutbildningsföreningen och enskilda reservister som deltar i föreningens verksamhet att ansöka om tillstånd för vapen som enligt lagen betraktas som särskilt farliga vapen. Vidare får lagen om frivilligt försvar en bestämmelse som ger Försvarsutbildningsföreningen rätt att ordna skytteutbildning. Verksamhet inom ramen för Försvarsmakten ingår däremot inte i lagens tillämpningsområde. Skjutningar som ingår i undantaget för reservister måste utföras någon annanstans än på Försvarsmaktens områden. Dessutom får ingen i Försvarsmaktens personal vara närvarande.

Den gällande skjutvapenlagen har tillåtit att reservister förvärvar skjutvapen med hänvisning till hobbysskytte. Propositionen beror på ändringar i EU:s vapendirektiv, men de spelar ingen större roll för kriteriet.

Ett av målen med vapendirektivet är att samordna vapenlagstiftningen i medlemsstaterna, minska tillgången till halvautomatiska vapen och automatvapen, utöka övervakningen och helt förbjuda vissa vapen i kategorin farliga skjutvapen. Jag välkomnar ändringarna stort. Den ändrade skjutvapenlagen innehåller emellertid en del positiva preciseringar vad beträffar vapen, vapendelar och övervakning av vapenbranschen som ökar säkerheten.

Problemen med propositionen beror i synnerhet på vapnen i kategorin särskilt farliga vapen och på undantaget för reservister. Propositionen är tänkt att genomföra vapendirektivet. Men i stället för att skärpa bestämmelserna får fler än tidigare möjligheter att ansöka om tillstånd för särskilt farliga vapen.

I propositionen utökas Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgift att ge utbildning som främjar den militära förmågan med att ge skytteutbildning som främjar den militära förmågan. Dessutom ges Försvarsutbildningsföreningen möjlighet att ansöka om vapentillstånd för långa skjutvapen för självladdande enkelskott som avfyrar patroner med centralantändning med vilka fler än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om vapnet har en laddningsanordning med kapacitet för fler än 10 patroner. På den punkten hänvisar regeringen till uppgiften att ge skytteutbildning som främjar den militära förmågan.

Dessutom ska reservister under vissa förutsättningar ha möjlighet att ansöka om vapentillstånd för övningar inom ramen för Försvarsutbildningsföreningens skytteutbildning och annan reservistverksamhet som främjar den militära förmågan. Utlåtande ska begäras om personen från Försvarsmakten. Utlåtandet ska bedöma den sökandes behov av frivilliga skjutövningar i anknytning till det nationella försvaret. Försvarsmakten ska kunna ge ett förordande utlåtande om sökande som är placeringsduglig och som Försvarsmakten anser ha behov av träning med det avsedda skjutvapnet eller den avsedda vapendelen för att upprätthålla skjutskickligheten som reservist.

Vid utfrågningen lyftes bland annat följande orosmoment stort fram:

Betänkande FvUB 37/2018 rd **Reservation 2**

Undantaget för reservister är ett helt nytt kriterium för att förvärva skjutvapen. Enligt vapendirektivet ska tillstånd beviljas i enskilda och vederbörligen motiverade undantagsfall och utan att det påverkar allmän säkerhet eller allmän ordning.

I lagen sägs det ingenting om när en person har den ställning inom det nationella försvaret som direktivet kräver för att uppfylla kriterierna för att få tillstånd för ett förbjudet vapen i enskilda och vederbörligen motiverade undantagsfall och utan att det utgör någon risk för den allmänna säkerheten eller den allmänna ordningen.

Som exempelvis Polisstyrelsen och riksdagens justitieombudsman har påpekat kan vapentillstånd också sökas av personer som av en eller annan orsak vill äga ett vapen, trots att de kanske inte använder vapnet för någon hobby eller något arbete. De kan anmäla sig och gå på kurser som ordnas av Försvarsutbildningsföreningen, men risken att så kallade ensamvargar och personer med vitt raseri slinker igenom är större hobbykriteriet.

I takt med att de farliga vapnen blir fler ökar risken för att de hamnar i fel händer. Den typen av vapen är lockande för bland annat den organiserade brottsligheten.

I de massmord som på senare år har utförts av ensamvargar eller terrorister har de i samtliga fall använt automatkarbin eller en version med halvautomateld, det vill säga ett reservistgevär. Åtgärder för att begränsa tillgången till dessa vapen är ett av de viktigaste verktygen i vapendirektivet för att upprätthålla allmän ordning och allmän säkerhet i Europa.

Med hänvisning till åldersfördelningen bland reservisterna och den ökande organiserade brottsligheten anser Polisstyrelsen att vi kan räkna med att en stor del av de reservistgevärs som får tillstånd på grund av deltagande i skytteutbildning som främjar den militära förmågan om 10–20 år kommer att hamna i händerna på brottslingar.

Det minsta man kan göra är att precisera bestämmelsen åtminstone med att den sökande ska ha krigstida placering för att få ett förordande utlåtande från Försvarsmakten. Det ska inte räcka med att bara vara placeringsduglig. En sådan formulering för att inskränka antalet sökande fanns det ursprungligen när lagen bereddes. Den stämmer bättre in på syftet med direktivet och det tillåtna undantaget för ändamål som rör det nationella försvaret. Alla reservister som kunde placeras är inte placerade. För närvarande är cirka 280 000 reservister placerade, medan det finns 900 000 som kunde placeras.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 45 § i lagförslag 1 med ändringar (***Reservationens ändringsförslag***).

Betänkande FvUB 37/2018 rd
Reservation 2

Reservationens ändringsförslag

45 §

Krav som gäller en fysisk person som innehavare av vapentillstånd

(1—7 mom. som i FvUB)

När tillstånd söks

1) för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen ska sökanden lämna en tillförlitlig utredning om sin hobby och, om ansökan gäller ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 5 eller 7 punkten, dessutom ett intyg som har utfärdats av en jaktvårdsförening över att sökanden aktivt utövar sin hobby,

2) för sport- och hobbyskytte ska sökanden lämna en tillförlitlig utredning över sin hobby,

3) för ett i 9 § 5 punkten underpunkterna a eller b avsett särskilt farligt skjutvapen eller en särskilt farlig vapendel för sportskytte, ska sökanden visa upp ett intyg över att sökanden är och under de 12 månader som föregått ansökan har varit medlem i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen och tillförlitlig utredning över att sökanden tränar aktivt eller deltar i skyttetävlingar med den vapentyp för vilken tillstånd söks,

4) för arbete ska sökanden lämna en utredning om att han eller hon genom sin utbildning eller annars är tillräckligt förtrogen med hur skjutvapnet ska hanteras på ett säkert sätt och att han eller hon har godtagbara skäl för att bära skjutvapen i sitt arbete,

5) för skjutvapen och vapendelar enligt 9 § 5 punkten underpunkt b för ett användnings-syfte som avses i 43 § 1 mom. 9 punkten ska tillståndsmyndigheten begära ett motiverat utlåtande av Försvarsmakten; Försvarsmakten kan ge ett förordande utlåtande till en sökande **som har krigstida placering**, och som Försvarsmakten anser ha behov av träning med skjutvapnet eller vapendelen i fråga för att upprätthålla skjutskickligheten som reservist. Tillstånd för skjutvapen enligt denna punkt kan inte beviljas om Försvarsmakten inte ger ett förordande utlåtande.

(9 och 10 mom. som i FvUB)

Helsingfors 11.03.2019

Matti Semi vänst